

Yrjö Liipolan päiväkirja

Päiväkirja

1904

Yrjö Liipola

Muistiinpanoja olostani Unkarissa

v. 1904

Helmikuu 13.

Olin koko päivän Turussa ja valmistelin ulkomaille lähtöäni. Vaihdoin rahani Ruotsin ja Saksan rahaksi. Matkakassassa on nyt 420 Rmk (Saks.mrk) ja 100 kruunua. Ostelin Ingmanilta pieniä suomalaisia tavaroita Unkariin vietäväksi.

Koko ilta istuimme Heikin luona, Mamma, Hilma, Heikki, Onni ja minä, ja puheltiin kaikenlaista hauskaa, jottei suinkaan kovin ikävä päässyt tulemaan. Mammalla kai oli vähän ikävä, mutta suokoon Jumala, ettei hän olisi ikävissään kovin.

Heikki ja Onni olivat saattamassa Boreen asti Klo 12 ajoissa yöllä, jolloin Bore II läksi. Niin, kaikista siis täytyi erota. Sinne jäivät rakas Mamma ja muut rakkaat omaiset, ja myöskin oma rakas Taimini. Suokoon Herra, että terveenä toisemme tapaisimme.

Helmikuu 14.

Hyttitoveriksi (II luokka) sain erään nuoren ruotsalaisen, Lundiin nimisen, joka on vuoden verran Turussa oleskellut. Hauska nuori poika, jonka kanssa olin koko päivän ja puhuttiin väliin ruotsia väliin saksaa.

Makasin Maarianhaminaan saakka, vasta kun sieltä oltiin pois lähdössä, tulin kannelle katsomaan. Kaikki meni hyvin, ei minkäänlaista estettä tullut. Saaristojäiden vuoksi viipyi laiva matkalla, jotta vasta 5-6 aikana i.p saavuttiin Tukholmaan. Tullissa ei paljon tarkastettu. Menin Hotell de Frankfurtiin, joka on hyvin halpa (1;50 kr) ja satamaa lähellä. Illalla käyskentelin kaupungilla, josta en kuitenkaan paljon selvää saa, sillä on jo pimeää. Lähetin sähköiteitse Heikille tiedon saapumisestani, jotteivat ole levottomia.

Helmikuu 15.

Olen koko päivän kuljeskellut kaupungilla. Aamupäivällä tiedustin laivojen lähdöstä Saksaan, mutta nyt piakkoin ei mene yhtään laivaa sinne. Ostin sitte "Stockholms Resebyreausta" piletin III luokassa Berliiniin, via Trelleborg-Sassnits, ja maksoi se 43 kr. Huomen aamulla klo 9.10 lähden. Ostin myös 6 kruunulla knallihatun itselleni kun talvilakki oli niin kuuma. Postikorttia lähetin myös omaisilleni. Harmikseni näin, että National Museokin on maanantaisin sulettu, jotten päässyt sinnekään katsomaan, vaikka mieleni kyllä teki.

Helmikuu 16.

Klo: 9.10 Läksin Tukholmasta eteläänpäin. Tuossa 12 ajoissa yöllä tultiin Trelleborgiin, joka on Malmöstä vähän matkaa eteenpäin. Koko ajan oli mulla matkatoverina pari Ruotsalaista Berliiniin asti.

Helmikuu 17.

Varhain aamulla kello 4 ajoissa saavuin laivalla Trelleborgista Sassnitsiin, joka on Rügenin saarella. Tullitarkastus ei ollut mitään ankara. Lähetin muutaman postikortin Suomeen. Matka kulki Stralsundin, Demminin y.m. kautta Berliiniin, jonne saavuin noin 11 ajoissa a.p. Stettiner Banhofiin, josta sitte hevosella ajoin Friedrichstrassebanhofiin eli Central B-fiin. Juna läksi vasta i.p. klo 4.42 Budapestiin, joten sain odottaa usemman tuntia. Kävin sillä välillä Kuninkaallisessa ja Kansallismuseossa. Lähetin postikorttia Suomeen. Kun läksin 4.42, niin jouduinkin väärään junaan, joka ei ihan suoraan mennytkään B-pestiin, vaikka kyllä samaa tietä. Breslaun kautta saavuin yöllä Oderbergin raja-asemalle, jossa oli tullitarkastus, vaikkei kova. Kauvaa ei tarvinnut pysähtyä, vaan junaa muuttamalla pääsin taas eteenpäin. piletti 32 Rmk.

Helmikuu 18.

Tulin Rutkan asemalle saakka, mutta siellä täytyi astua vaunusta odottamaan toista junaa. Oli hauska junassa tehdä havaintoja ihmisistä, joita oli niin montaa eri kansallisuutta, oli slaaveja ja mitä kaikkia ne olivat merkillisissä puvuissaan. Rutkan asemalla olisin saanut odottaa toista junaa noin 5 tuntia ja sitte olisin ehtinyt B-pestiin vasta klo 7 i.p. En viitsinyt niin kauvan odottaa toista junaa vaan menin toiseen luokkaan (9kr.) ja tulin B-pestiin klo. 1 p. Lähettämäni sähkösanomaa ei Károly ollut saanut aikoinaan, kun ei tullut asemalle. Ajoin K-lyn luokse ja hän olikin kotona. Yhdessä kävimme katsomassa kaupunkia, Budassa

ja Pestissä. Myöskin visiitillä kävin K-lyn kanssa heti ensi iltana erään Kemény Derső'n luona. Siellä oli myös eräs nuori runoilija Dr Kovács Norbert.

Helmikuu 19.

Tänään kävimme erään Vikár Béla'n luona, joka puhuu suomea ja kääntää paraikaa Kalevalaa unkarinkielelle. On kovin herttainen ja hyvä mies, joka neuvoa ja auttaa niinkuin isä. Rouva, joka puhuu vähän italiaa, on myös hyvin kiltti ihminen. Oli kovin hauskaa olla heidän luonansa. 22p. lupasi Vikár tulla minun kanssani prof. Stroblin luokse koittamaan, jos minä pääsisin siihen akademiaan. Käskivät useasti käymään heidän luonansa. On oikein hyvä, että tulin tuntemaan niin hyvän miehen kuin Vikár.

Helmikuu 20.

Tänään kävimme K-lyn kanssa prof. Szinyeyn luona, mutta hän ei ollut kotona. Olin ensikerran kuulemassa mustalaissoittoa Metropol hotellissa. On todella erinomaista musiikkia. Koko orkesteri soitti ilman nuottia, ja sentään niin erinomaisen hyvin. Se on niin kovin luonnollista se musiikki. Mustalainen elää itse siitä soitosta, sen silmät välistä säihkyvät, väliin niitä kuvastuu ääretön kaiho, väliin hän taas nauraa, aina musiikin mukaan. Oli niin äärettömän sulosta kuulla sitä. Olisipa myöskin Taimi täällä, kuinka onnellisia me olisimmekaan! Yhdessä kuuntelisimme sitä hurmaavaa musiikkia! Ehkä kerran vielä, jos Jumala suo, saamme yhdessä täälläkin vielä olla! Lähetin postikorttia Suomeen.

Helmikuu 21.

Aamupäivällä olin visiitillä Szinyeyn luona. Meille oli vähällä heti tulla rouvan kanssa väittelyä Suomen valtiollisista asioista, hän kun sanoi olevansa hyvin vanhoillinen; rouva Sz on nim. suomalainen. Käskivät usein käymään luonaan. Lähetin kirjeen mammalle.

Helmikuu 22.

Yhdessä tuon herttaisen Vikárin kanssa kävin Stroblin akademiassa. En voinut heti sinne päästä, kun mulla ei ollut minkäänlaisia valokuvia töistäni. Käski torstaina 25.p menemään

sinne tekemään relievikuvaa kokeeksi, jos pääsen sisään.

Myöskin Vikár lupasi koittaa hankkia mulle työtä, muotokuvia y.m. , etten leivättömäksi joudu.

Lähetin Taimille kirjeen.

Helmikuu 23.

Kävin eläintarhassa eläimiä katsomassa y.m.

Helmikuu 24.

Kävin tänään K-lyn kanssa saunassa, joka oli erinomaisen suuri ja hieno laitos. Iltapäivällä kävimme National museossa.

Helmikuu 25.

Aamulla kävin Stroblin luona, mutta en voinutkaan jäädä työhön, kun ei malli ollutkaan tullut.

Helmikuu 26.

Kello kahdeksalta menin Stroblin luokse. Siellä oli eräs mustalaismies mallina ja rupesin siitä tekemään korkokuvaa. Ensin tein pienempää kokoa, kuten hän käski ja sitte se täytyi taas muuttaa suuremmaksi. Tuntuu se Strobl olevan kovin muuttelevainen luonnoltaan, väliin tahtoi toista, väliin toista. Illalla olin K-lyn kanssa pikkusen aikaa visiitillä Vikárin luona. Hän käski minun tulemaan heidän mukanaan kesällä erääseen kylpylaitokseen Itä-Unkarissa. Sanoi siellä mahdollisesti saavan muotokuvantilauksia, kun rikkaat oleskelevat kylpylaitoksessa.

Helmikuu 27.

Lähetin postikorttia Onnille, Heikille ja Elsa Mäkiselle. Stroblin luona työskentelin aamupäivällä. Rahaa on mulla nyt 350 koronaa kassassani.

Iltapäivällä kävin Szinnyeyn luona, siellä oli vaan rouva kotona ja puhuimme kaikenlaista Suomesta. Käski huomenna menemään heille päivälliselle. Sain myös ison pakallisen Suomettaria, joista saan jotakin tietoja Suomesta.

Helmikuu 28.

Olin päivällisellä Szinnyeyn luona. Siellä olivat vaan omaiset, kaksi tytärtä ja kaksi poikaa. Oli hyvin hauskaa ja mukavaa.

Iltapäivällä olin Vikárin luona, jossa oli paljon nuoria, etenkin tyttöjä ja oli hyvin hauskaa.

Helmikuu 29.

Klo. 2-lta olin hämäriin asti työssä. Kysyin Stroblilta, jos hänellä olisi antaa jotakin työtä rahaa ansaitakseni. Hän sanoi, että hänellä ei nyt ole, mutta että hän tahtoo ajatella sitä asiaa ja puhella Vikárin kanssakin. Olisi todellakin hyvä, jos jotakin voisin ansaita. Oi Jumalani, suo että täällä hyvin menestyisin, etten hukkaan täällä olisi, vaan myös jotain hyötyä täällä olostani olisi! Sinä Jumalani auta minua, etten hukkaan täällä joutuisi, vaan auta minua ponnistamaan eteenpäin! Sinä yksin tiedät kuinka paljon rakastan Taimia, jonka eteen tahtoisin kaikkeni uhrata ja Sinä tiedät myös että Taimi minua rakastaa. Johdata siis meitä molempia hyvin tässä maailmassa, että jonkun vuoden kuluttua voisimme toisemme omaksi saada. Lähetin Ellille ja Rauhalle kirjeen.

Maaliskuu 1.

Malli oli mulla 4 tuntia. Olen jo odottanut kirjettä omaisilta ja Taimilta, vaan mitään ei ole tullut. Ehkä sentään jo pian tulee.

Maaliskuu 2.

Mammalle ja Selimille lähetin kirjeen. Olin K-yn kanssa illalla visiitillä eräässä hyvin hausassa perheessä, jossa oli paljon vieraita, Ösz, tai mikä oli heidän nimensä.

Maaliskuu 3.

Aamulla sain Selimiltä postikortin, josta olin kovin iloinen, sillä se oli ensimmäinen, jonka tänne sain.

Minä luulin saaneeni Taimilta ensiksi mutta eipä tullutkaan. Lähetin Taimille postikortin.

Maaliskuu 4.

Aamulla sain Heikiltä kirjeen, jonka hän oli osoittanut Királyfalvyn nimelle. Selimille myös lähetin postikortin.

Illalla olin Szinnyeyn luona viemässä vanhoja Suomettaria ja saamassa uusia. Rouva Sz. lupasi toimittaa mulle työtä eräältä etevältä kuvanveistäjältä, jonka nimeä en nyt muista. Se olisikin hyvä, että voisin jotakin ansaita.

Maaliskuu 5.

Sain Selimiltä ristisiteessä Päivälehtiä, joka oli hyvin hauskaa. Yhtä vaan ei kuulu, jota odotan, nim. kirjettä Taimilta. Veljiltäni jo olen saanut, vaan en häneltä, jolta ensiksi kirjettä odotin. Voi Taimi, oma kiltti kultani, mikset jo mulle kirjoita, tiedäthän, että niin äärettömästi odotan, kun yksinäni olen täällä kaukana vieraalla maalla, poissa synnyinmaasta, omaisteni, rakkaimpani seurasta. Ethän toki ole näin pian unohtanut minua, eikä suinkaan sydämesi vielä ole minusta vieraantunut. Sanoithan minua rakastavasi ja pyysit mua luottamaan rehellisyyteesi ja mulle lupasit kirjoittaa, vai olisitko -- ei, ei, se ei voi olla niin, vielä sinä minun olet ja mua rakastat! Luotan sinuun, sinuun luotan, sinä et koskaan voi etkä tahdo mua pettää, sen tiedän! Ja jos sydämmesi alkaa, vastoin tahtoasikin kylmetä mulle, niin tiedän, että sinä sen mulle rehellisesti kertoisit ja minä en koskaan sinua syyttäisi, että minun petit. Yksin, yksin olisin ja aina sanoisin, hän oli rehellinen, hyvä tyttö, jossa ei vilppiä ole. Niin, varmaan kai tuleekin huomenna jo häneltä kirje.

Maaliskuu 6.

Voi sitä riemua, mikä mulla tänään oli, kun sain Taimilta kirjeen. Hän se on aina mun oma armaani, joka ei minua unohda.

Heikiltä myös sain Runebergin muisto vihkosen.

Hilmalle lähetin postikortin.

Maaliskuu 7.

Sain Heikiltä pakallisen postikorttia, joissa oli kansallispukukuvia Suomesta.

Maaliskuu 8.

Tänään taas tuli postikortti Heikiltä. Myöskin on joku rakkaista omaisistani tilannut mulle Päivälehdet, koska tuli tänään kaikki tämän kuun numerot.

Illalla olin Gambrinuksessa illallisella, jonka pistuovasi Károlyn isä, joka käymässä on kaupungissa.

Maaliskuu 9.

Aamulla sain suureksi ilokseni kirjeen yhteisesti Onnilta, Lyydiltä ja pikku Elliltä.

Illtapäivällä matkusti Károly Estergomiin ja viipyy siellä kai useamman viikkoa. Saan siis olla yksin kauvan.

Taimille kirjoitin myös kirjettä tänään.

Illalla kävin Vikárilla.

Maaliskuu 10.

Aamulla lähetin Taimille kirjeen.

En tehnyt työtä Stroblin luona kun odottelin savea tänne atelieriin, vaan ei sitä kuulunut.

Illalla olin Szinnyeyn luona, jossa rouva yksin oli kotosalla. Puhelimme paljon kaikesta. Hän sanoi, että voin saada ansiokasta työtä kuvanveistäjä Rintel'in luona, joka kyllä olisikin hyvä asia.

Maaliskuu 11.

Tänään oli hyvin harmillinen päivä. Tuli nim. aamulla tilaamani savi tänne ja siinäkö vasta oli pulaa, ennenkuin sain sen suojaan. Károly nim. ei ollut ilmoittanut mitään tehtaaseen, että olisi tullut kaksi miestä kantovehkeiden kanssa. Vähäsen osan savea sain tänne atelieriin, mutta suurin osa pantiin kellariin. Tämän saven siirtäminen tuli maksamaan 7;50 koronaa.

Strobl puhui tänään, että hän ja Vikár eilen olivat keskustelleet siitä, että koittavat hankkia mulle Suomen valtiolta stipendin, hän lupasi kirjoittaa hyvät paperit. Todellakin olisi tämä

hyvä asia, mutta mahdoton toteuttaa, sillä en voi saada valtion apua, kun en ollut sotaväen tarkastuksessa.

Maaliskuu 12.

Károly tuli tänään Estergomista ja illalla olimme yhdessä vieraisilla Ösz'in perheessä, jossa oli kovin paljon vieraita. Syötiin illallista ja oli tanssiaiset päälle.

Maaliskuu 13.

Olin Vikárilla päivällisellä. Iltapäivällä oli jonkunlaisia sosialistien mielenosoituksia kun Kerepesi út oli vallan mustanaan ihmisistä. Kaikki olivat sosialisteja ja työväkeä, joita sanomalehtien mukaan oli 20000. Oli joku Petöfin juhla.

Maaliskuu 14.

Lähetin postikorttia Selimille, Rauhalle, Pikku Ellille, Taimille, Auralle, Edv. P-elle, Matti Kalliolle ja Danielssonille.

Maaliskuu 15.

Tänään oli se suuri unkarilaisten muistopäivä vapautussodan alkamisesta v. 1848. Ensin kl. 3 j.p.p. pidettiin kansalle puheita yliopiston terassilta ja sitte Museon rappusilta, josta Petöfi aikanaan samana päivänä lausui kansalle kuuluisan runonsa "Talpra magyar". Koko kaupunki oli liputettu. Illalla työväestö ja sosialistit murskasivat sellaisten kauppaliikkeiden y.m. ikkunoita noin 10000 kr. edestä, joilla ei ollut Unkarin lippua tai trikoloria näkyvissä. Károlyn kanssa olin illalla oopperassa, jossa näyteltiin "Hunyadi Laszlo".

Maaliskuu 16.

Lähetin kirjeen Heikille ja postikorttia Ellille, Lyydille, Taimille ja Ainolle. Olin illalla Szinnyey'n luona ja käskettiin minut sunnuntaina päivälliselle.

Maaliskuu 17.

Sain illalla mobeleerauspöydän, joka kahden relievilaudan kanssa tuli maksamaan 10 kr.

Maaliskuu 18.

Sain nyt tietää Stroblilta, että pääsen hänen kouluunsa oppilaaksi. Kyllä jo sainkin maksaa mallirahoja koekuvan tähden 32 koronaa. Rahaa on nyt kassassani 236:80 koronaa. Sain ilokseni iltapäivällä Elliltä kirjeen.

Maaliskuu 19.

Päivälehdessä sijaan, joka kuukaudeksi lakkautettiin, tuli tänään Aamulehti. Sain Auralta kirjeen.

Maaliskuu 20.

Olin Szinnyeyllä päivällisellä. Tänään on Kossuthin kuolinpäivä ja ihmisiä kävi kymmentuhansin juhlakulkueissa Kossuthin haudalla, jossa pidettiin puheita ja laskettiin seppeleitä. Sieltä tullessa oli kaduilla aika elämää. Ratsupolisit paljastetuin miekoin ajoivat kansanjoukkoja takaa ja oli hirvittävä ääni. Taimille lähetin kirjeen, Hanna Vikille ja Ellménille postikortin.

Maaliskuu 21.

Lähetin Selimille ja sain Onnilta postikortin.

Sain tänään Szinnyeyn luona kuulla, että kuvanv. Rintell on nyt niin sairaana, ettei tee ollenkaan työtä, eikä siis ole ollenkaan tietoa koska sieltä saa työtä, jos saa. Jos sekin toivo menee hukkaan, niin mihinkä sitten joudun, mistä leipäni ansaitseen? Sinä Jumala, joka kaikki voit, auta minua. Jos mua koetella tahdot, niin auta mua kestäämään Taimin tähden. Tahdon kärsiä vaikka nälkää y.m. puutetta, kun vaan joskus olisin siinä tilassa, että Taimin omakseni voisin saada, ettei hänen turhaan tarvitsisi odottaa. Oi miksi on tämä päivä ollut niin raskas ja suruinen mulle!

Illalla olin dr. Bán'in luona, mutta ei ollut kotona, rouvan kanssa vaan puhelin saksaa jonkun ajan.

Maaliskuu 22.

Károly tuli tänään kotiin Esztergomista ja olimme illalla ravintolassa. Suokoon Herra, etten koskaan enää joutuisi sellaista iltaa viettämään.

Tänään aloitin syödä Stroblin vahtimestarin luona, jossa toisiakin oppilaita syö. On kovin hyvä ruoka ja maksaa vaan 20 koronaa kuussa päivällinen.

Maaliskuu 23.

Illalla olin Vikárin luona ja hän pyysi minun muovailemaan erään Markovitsin vainajan muotokuvaa erästä kokousta varten, jossa päätetään tarkemmin samalle miehelle tehtävästä muistopatsaasta.

Tästä alkuskitsistä en paljoa palkkaa saa.

Sain Selimiltä kirjeen ilokseni.

Maaliskuu 24.

Olin ottamassa Markovitsin valokuvia M-vitsin leskeltä.

Illtapäivällä menin tohtori Bánin luokse ja olin siellä illallisellakin. Kovin mukava nuoripari. Aikovat ensi kesänä taas mennä Suomeen.

Sain myös Bánilta suuren pakan viimeisiä "Vapaita lehtisiä".

Maaliskuu 25.

Tänapäisen päivän tein Markovitsin kuvan luonnosta.

Tänään on sitte jo Maarianpäivä. Kotona olisi nytkin näihin aikoihin hauska olla, kun tulee

Pääsiäisten pyhät y.m.

Maaliskuu 26.

Voi miksi, miksi läksin pois kodistani tänne vieraaseen kylmään maailmaan? Miksi läksin pois rauhaisasta kodistani, pois rakkaan, rakkaan äitini luota, joka mua niin suuresti rakastaa ja jolle minä olen niin useasti ollut häijy ja tottelematon? Taivaan Herra yksin tietää kuinka suuresti äitiäni rakastan, vaikka ajattele mattomuudessa olen hänelle niin monta kertaa tuottanut ikävyyksiä ja harmia. On sentään mieleni hyvä, kun hän on kaikki semmoiset antanut anteeksi. Voi kuinka tänä illalla olen ikävöinyt kaikkea, kuinka monta kyyneltä nyt olenkaan vuodattanut.

Luulin jo tänään saavani Taimilta kirjeen, sillä jo kolme viikkoa on kulunut siitä kun viimeksi sain häneltä. Jos sinä Taimi tietäisit kuinka sua kaipaam. Mikset mulle useammin kirjoita, sillä et tiedä, kuinka suuri lohdutus se on yksinäisyydessäni, kun saan kirjeen sinulta, joka olet niin kallis

minulle? Jo kuudetta viikkoa olen täällä ja vasta yhden kirjeen olen sulta saanut.
Oi kuinka mieleni on synkkä. Jumalani, auta ja tue mua täällä että oikealla tiellä pysyisin! Auta minua täällä toimeentuloni tähden, auta omaisteni, Taimin ja itseni tähden, että täällä menestyisin ja terveenä kotiin pääsen! Sinuun yksin luotan Taivaan Herra.

Maaliskuu 27.

Illtapäivällä kävin Károlyn kanssa maaseudulla muutaman kilometrin päässä kävelemässä. Oli kaunis ilma ja se virkisti kovin. Odotan, yhä odotan Taimilta kirjettä, vaan ei mitään kuulu. Matti Kalliolta sain postikortin. Yöksi tuli tänne eräs nuori herra Esztergomista, K-lyn tuttu, Dvihally.

Maaliskuu 28.

Sain Elliltä postikortin ja Ruikan Sefamilta kirjeen.
Koko päivän tein Markovitsin kuvaa. Illalla kävin Vikárin ja Szinnyeyn luona, mutta eivät olleet kotona.
Lyydille lähetin postikortin.

Maaliskuu 29.

Eikä vaan Taimilta kuulu vieläkään kirjettä. Odotan, kaipaen niin äärettömästi, vaan ei muista hän mulle kirjoittaa. Missä on vika? Niin vähänkö mua muistelet, ettet viitsi mulle kirjoittaa, onko niin hauskaa sulla, että iloitessasi et muista kuinka kaukana synnyinmaastaan vieraiden ihmisten keskellä on eräs onneton poikaruukka, joka joka hetki sua kaipaen muistelee. Ja niinkuin janoinen erämaanmatkustaja odottaa keidasta, niin hänkin yksinäisyydessään odottaa sulta tervehdystä, joka, oi niin paljon paljon tuottaisi iloa ja virkistystä suruisaan elämäänsä. Vielä toivon, odotan sulta kirjettä, ethän mua unhoittanut ole.

Maaliskuu 30.

Illalla olin runoilija Zempleinin luona Károlyn kanssa. Söimme illallistakin siellä.
Kirjoittelin kirjeitä Suomeen. Tohtori Bán oli tänään luonani ja käski käymään huomenna luonaan ja myöskin Pääsiäismaanantaina päivälliselle.

Maaliskuu 31.

Suureksi ilokseni sain Rauha-siskoltani kirjeen. Sinä siskoni olet sentään kovin kiltti. Aamulla lähetin kirjeen Mammalle ja Taimille ja postikortin Onnille. Illalla olin Bánin luona, joka on nyt sairaana ja makaa kuumeen tähden. Puhelimme paljon kaikesta.

Huhtikuu 1.

Nyt on siis se suuri juhla, muistopäivä siitä päivästä, jolloin Herramme Jeesus ristillä kärsi meidän syntiemme tähden. Täällä ei tätä päivää ollenkaan pidetä pyhänä, vaan kaikki tekevät työtä. Minä en ollut koulussa, kotona vaan valmistelin Markovitsin kuvaa, jota Vikárkin iltapäivällä tuli katsomaan ja sanoi sen olevan oikein hyvän, paitsi että partaa vähän eri tavalla muovailtiin. Horváth kuuluu siitä lopullisesti tekevän sen patsaan. Siltä Taimi kululta vaan ei kirjettä tule, paremmin kuin kotoakaan.

Huhtikuu 2.

Ostin uudet kengät, kun vanhat ovat rikki ja pitää paikkauttaa, maksoivat 10 koronaa. Myös maksoin tämän kuun ruoan eteenpäin, 20 koronaa.

Huhtikuu 3.

Jo tuli tänään Taimiltani kirje. Minä houkkio, kun jo väliin ajattelin, että hän olisi minun unhoittanut, miksi sellaista on tullutkaan mieleeni, eikö pitäisi minun tietämään, että hän on mulle aina uskollinen. Selimiltä ja Hanna Vikiltä myös sain postikortin kummaltakin. Sain siis paljon Pääsiäislahjaa näistä, kotoa myös olisin toivonut saavani kirjeen. Olin Szinnyeillä päivällisellä.

Huhtikuu 4.

Olin Bánilla päivällisellä ja viivyin niin kauvan, että en ehtinyt iltapäivällä Károlyn kanssa erään professorin luokse visiitille. Joimme Bánin kanssa "sinämaljat". Hänen luonaan oli myös eräs kreivitär Festetits, nuori kaunis nainen.

Huhtikuu 6.

Zempléné oli illalla täällä ja pidettiin oikein hauskaa.

Huhtikuu 7.

Iltapäivällä olin Bánin kanssa tohtori Leichtmannin luona visiitillä. Voin ehkä sen tohtorin kautta saada jotakin työtäkin, muotokuvia y.m. joka olisi kovin hyvä.

Kävin myös Vikárin luona, mutta ei ollut kotona.

Kirjettä kotoa vaan ei kuulu, missä vika lienee, postissako?

Huhtikuu 9.

Olin illallisella Zemplénin luona, myös sitä ennen pikimmiltään Vikárin luona.

Huhtikuu 10.

Jo tuli tänään mielihyväkseni kaivattu kirje kotoa.

Iltapäivällä olin Károlyn kanssa Bánin luona. Rupean nyt muovailemaan hänen muotokuvaansa, keskiviikkona hän istuu ensikerran. Myöskin saan tehäkseni toht. Leichtmannin pienen tytärvainajan muotokuvan valokuvien mukaan, ja siitä sitte kyllä voin saada jonkun satasen, kun valmistuu. Jumalan kiitos, että on työtä tiedossa.

Huhtikuu 11.

Lähetin kirjeen Taimille ja postikortin Heikille. Minä en tänään työskennellyt Stroblin luona, sillä hän on vielä Italian matkalla.

Illalla olin Szinnyeyn luona.

Huhtikuu 12.

Tänään oli valokuvaaja ottamassa valokuvan Markovitsin kuvasta ja vein sen Vikárillem illalla.

Huhtikuu 13.

Tänään aloitin tekemään tohtori Bánin muotokuva, muovailin iltpäivällä, kun hän oli täällä, pari tuntia.

Huhtikuu 14.

Bánin kanssa olin tohtori Leichtmannin luona ottamassa valokuvia tytärvainajastaan. Ei sanonut siitä kuvasta maksavansa mitään, vaan lupasi toimittaa tilauksia, jos tämä tyttö onnistuu hyvin. Söin Bánin luona vähäsen illallista ja sitte läksimme yhdessä, myös rouva, taidenäyttelyyn, jossa olin klo. 10 saakka illalla.

Huhtikuu 15.

Sain tänään Stroblilta suosituskirjeen, kun haen Hovingin 600 mk. stipendiä. Bánin kuvaa tein pari tuntia.

Huhtikuu 16.

Kävin tänään koulun sihteerin luona itseäni sisäänkirjoittamassa, sillä Strobl ei vielä ollut kirjoittanut. Sihteerin sanoi, ettei nyt voi sisäänkirjoittaa, kun on enää vähän aikaa kesälomaan. Käski syyskuussa tulla kirjoittamaan. Sanoin tämän Stroblille ja hän lupasi puhua sihteerille. Professori maksoi mallin kun ei koulu maksanut, sillä hän sanoi, ettei minun tarvitse maksaa, vaan koulun. Saa nähdä sitte mitä siitä tulee.

Huhtikuu 17.

Päivällä olin Vikárin luona ja sain häneltä 30 kor. työpalkkaa Markovitsin kuvasta kaikkiaan saan siitä 100 kor. työpalkkaa. Károly läksi Esztergomiin. Oli kovin lämmin ja kaunis päivä tänään.

Huhtikuu 18.

Nyt sain Stroblilta tietää, ettei kouluun voikaan kirjoittaa sisälle, kun jo parin kuukauden päästä alkaa kesäloma, käski syyskuulla tulla. Oli sekin kovin ajattelemattomasti tehty häneltä, miksei hän jo ennen ottanut siitä selvää, vaan antoi minun olla siinä luulossa, että kulussa nyt olen, kuten hän sanoi.

En sentään ole mitään harmissani tästä, sillä ei koko koulu mua miellytä ollenkaan. Ehkä muualta saan työtä, kun koetan.

Sain kotoa Lyydiltä kirjeen ja valokuvia atelieristani, joita Heikki jo toista vuotta sitten otti.

Lähetin Selimille postikortin ja Károlyn veljelle erään pankkilapun.

Bán oli mallina pari tuntia. Aloitin tekemään Leichtmannin pikkutytön kuvaa.

Huhtikuu 19.

Omalta rakkaalta Taimiltani sain kirjeen, joka mua suuresti ilahdutti. Taimi kiltti oli kovin ikävissään ja pahoillaan, että on mulle niin harvoin kirjoittanut. Niin Taimi, kirjoita sinä vaan mulle useammin, sillä et voi arvata kuinka tervetulleita kirjeesi aina ovat mulle.

Lähetin hakupaperit Suomen taideyhdistyksen johtokunnalle Hovingin 600 mk. stipendiä varten.

Myös postikorttia lähetin Rauhalle, Lyydille, sekä Edvart ja Väinö Penttiselle.

Illtapäivällä kävin Szinnyeyn luona pikimmältään, ja Bánin luona illallisella, ovat kovin kilttiä ihmisiä.

Huhtikuu 20.

Nyt alkoi sitten se odottamaton ja suuri rautatielakko. Koko Unkarissa ei kule nyt yhtään junaa, onhan se kummallista. Kuinka lie hakupaperini laita, ovatkohan ehtineet siksi yli rajan, vai ovatko tiellä pysähtyneet, se olisi kovin harmillista.

Eräs sanomalehtimies, Lendvay, tai mikä lienee nimensä ollut, kävi täällä ja pyysi saada painattaa Markovitsin kuvan pariin kuvalehteen. Lupasin ensin Vikárin kanssa keskustella.

Bán oli pari tuntia mallina. Tänään tuntui hyvin pitkältä kun vallan yksin on kotona.

Professori Tikkaselle lähetin kirjeen, jossa selitin itsestäni tarkemmin ja pyysin hänen stipendin suhteen koittamaan toimimaan hyväkseni.

Huhtikuu 21.

Koko päivän tein pikkutyttöä kuvaa.

Olin hyvin suruisalla päällä tänään ja ikävissäni. Sain sentään paljon lohdutusta kun luin rakkaan hyvän äitini antamaa kirjaa ”Muukalaisten kotielämä”, jota joka ilta ja aamu luen.

Elli-siskolta tuli kirje mielihyväkseni.

Illalla olin Vikárin kanssa puhumassa ja hän lupasi puhua sanomalehtimiehen kanssa Markovitsin kuvasta.

Huhtikuu 22.

Pari tuntia oli Bán kuvansa mallina. Sain Rauha-siskoltani ristisiteessä yhden numeron Amerikan Kaikua.

Illalla istuin Városligetissä, katselin tummaa läikkyvää vedenpintaa, siinä uivia joutsenia ja ajattelin Taimiani ja kaikkia omaisiani.

Huhtikuu 23.

Tänään on sitte nimipäiväni. Rauhalta sain kirjeen ja Onnilta postikortin. Károlylta Esztergomista myös tuli kortti.

Aamulla kävi sanomalehtimies Lendvay täällä ja pyysi rakkari rahaakin vaivoistaan. Kun ei ollut pientä rahaa kuin 10 kor. eikä hälläkään ollut, joutui rakkari kaiken saamaan.

Iltapäivällä olin laulajaisissa eräessä koulussa, jossa rouva Bánkin on opettajana ja hänkin lauloi siellä, m.m. "Tuollon mun kultani " suomeksi. Myös olin illallisella Bánin luona. Kovin ovat kilttiä, herttaisia ihmisiä.

Kovin lämmin päivä tänään, kerrassaan kesäilma.

Huhtikuu 24.

Olin päivällisellä Szinnyeyn luona. En saanut mitään tietoja kuvanveistäjä Rintellistä, vaikka rouva Sz. lupasi tiedustella, hän oli unohtanut. Siinä meni sekin toivo taas. Sain sentään osoitteen, jotta voin mennä itse kysymään työtä. Suokoon Jumala, että saisin häneltä työtä. Olen tänään niin kovin ajatellut että jos täällä en voi saada työtä niin menen Rauhan luokse Ameriikkaan syksyllä, ehkä siellä jotakin työtä voin saada.

Koko päivän oli mitä kaunein ja lämpimin ilma ja olinkin kävelemässä vallan. Aamupäivällä ensin Varosligelissä ja iltapäivällä Margitsaarella. Puistot ovatkin nyt kovin kauniita kun vastatulleilla lehdillä on mitä helein väri.

Huhtikuu 25.

Aamupäivällä kävin kuvanveistäjä Rintellin luona, mutta häneltä ei nyt voi saada mitään työtä, antoi kyllä mulle erään kuvanveistäjä Horvayn osoitteen, jolta mahdollisesti voi saada työtä. Olin koko päivän kovin surullisella mielellä, mutta illalla tyyntyi mieleni, sillä ajattelin että miksikä oloani niin kovin suren, kyllä Jumala ajallansa auttaa, vaikka tulisikin vaikeita koettelemusten aikoja. Häneen yksin luotan elämässäni. Kaikkivaltias Herra varjele rakasta äitiäni ja suo hänelle terveyttä ja pitkää ikää, että hänet vielä kauvan saisin pitää. Voi kuinka monta kertaa olin paha Mammalle, mutta hän on kuitenkin antanut kaikki anteeksi. Varjele Herra rakasta Taimiani myös kaikesta pahasta ja vahvistä häntä, että hän uskollinen olisi, niinkuin hän sentään onkin, myös veljiäni ja sisariai autta ja varjele.

Illalla kirjoittelin kirjeitä Taimille ja muille omaisilleni.

Károlylle lähetin postikortin Esztergomiin.

Huhtikuu 26.

Päivällä lähetin kirjeen Taimille ja Rauhalle, ja postikortin Ellille.

Illalla kirjeen Mammalle ja postikortin Onnille lähetin.

Sain taas Rauhalta "Amerikan Kaiun".

Huhtikuu 27.

Lähetin ”Amerikan Kaiun” kotiin Lyydin osoitteella, myös postikortin hänelle lähetin. Károly tuli illalla kotiin Esztergomista.

Huhtikuu 28.

Károlyn kanssa kävin monen kuvanveistäjän luona, m.m. Horvayn, Zólan, Telc’in ja Callósin luona, viimeksi mainitun luota ehkä voi saada työtä, ensi viikolla on määrä mennä koetteeksi tekemään. Keramiikkatehtaan myymälässä myös kävimme työtä kysymässä ja sinne on määrä lauantaina mennä kuulemaan, kun isäntä Zsolnay tulee kotiin. Suokoon Jumala, että työtä saisin.

Huhtikuu 29.

Aamulla Károly läksi Esztergomiin. Bán istui mallina 3 tuntia. Tohtori Leichtmann oli illalla katsomassa tyttärensä kuvan luonnosta, jota vähäsen pitää pienentää.

Huhtikuu 30.

Olin Bánin kanssa Zsolnayn luona, mutta tämä ei varmaan tiennyt, jos työtä tulee, lupasi ensin tulla katsomaan töitani.

Iltapäivällä läksin junalla Esztergomiin Vappua viettämään. Oi kuinka kaunista oli siellä, ja rauhallista. Se ei ole nim. suuri kaupunki, vaan on asukkaita ehkä 20000. Olin kävelemässä Tonavan saarilla ja oli niin äärettömän sulosta siellä luonnon helmassa, kun aurinko laski ja luonto peittyi hämärään ja satakielet alkoivat laulella ihania säveleitään. Laulelin kaihomielellä siellä ja ajatukseni olivat kaukana Pohjolassa. Kaiholla muistelin armasta Taimiani ja sitä lyhyttä onnen aikaa, joka mulla oli hänen kanssaan. Niin vähän aikaa vain sain olla onnellinen hänen kanssaan, kun jouduin kauvas pois.

Toukokuu 1.

Koko päivän kävelin Károlyn ja Dvihallyn kanssa Esztergomissa ja sen ympäristöllä. Kävimme visiitillä eräässä herrasperheessäkin maakylässä.

Tonavalla kävimme soutelemassa.

Postikorttia lähetin Taimille, Lyydille, Ellille, Auralle, Rauhalle, Onnille ja Hilmalle.

Toukokuu 2.

Aamupäivällä soutelin Károlyn kanssa Tonavalla.

Illtapäivällä läksin junalla Budapestiin, joka oli kovin liputettu, kun odotettiin kuningasta samana päivänä tänne.

Kävin tohtori Leichtmannin luona.

Poissaollessani oli Rauhalta taas tullut "Amerikan Kaiku".

Toukokuu 3.

Tein pikkutytön kuvaa, jonka pienensin paljon.

Vikárilakin kävin, vaan ei ollut kotona.

Sain ihmeekseni Enqvistiltä kirjeen.

Toukokuu 4.

Suureksi harmikseni ei Bán tullutkaan tänään malliksi, vaikka odotin kovin.

Illalla olin Vikárin luona puhumassa Zsolnayn luokse menostani. Hän kehoitti kovasti sinne menemään ja lupasi puolestaan koettaa puhua ja toimittaa, että pääsisin sinne.

Ikäväkseni tänään ei enää tullut Päivälehteä, sillä v.k viime numero tuli eilen ja ei kai oltu enempää tilattukaan.

Voi kun on väliin ikävä ja päivät pitkiä, kun aina yksin on. Suokoon Taivaan Herra vaan, että työpaikan saisin!

Toukokuu 5.

Aamulla sain Zsolnaylta kirjeen, jossa ilmoitettiin, että sinne ei nyt voi päästä. Samaten ei Callós'illakaan ollut työtä, vaan lupasi huomiseksi kirjoittaa suosituskirjeen jollekin muulle kuvanveistäjälle.

Siis taas kaksi Jobin sanomaa. Jumalani auta minua, vahvista mua vastoinkäymisiä kestäämään, etten epätoivoon joutuisi. Sinuun toivon ja luotan, tiedän ettet lastasi hukkaan päästä!

Olin Szinnyeyllä ja puhelin kauvan aikaa rouvan kanssa.

Toukokuu 6.

Aamupäivällä sain Kallós'ilta kirjeen eräälle koristekuvanveistäjälle Fleischl'ille, jonka luota ehkä saan työtä.

Kaksi tuntia iltapäivällä tein Bánin kuvaa.

Toukokuu 7.

Koko päivän on ollut pääni kipeä, samaten kuin eilen iltapäivälläkin. Sentähden ostinkin asperin pulveria, että parantuisi. Olin aamulla Fleischlin (kuvanveist.) luona ja hän käski maanantaina mennä tarkemmin kuulemaan.

Iltapäivällä olin Bánin luona ja söin illallistakin siellä. Tänään Károly tuli kotiin Esztergomista. Eikä vaan taas kuulu Suomestakaan kirjettä, ei Taimilta eikä kotolaisilta.

Toukokuu 8.

Aamulla varhain Károly meni taas Esztergomiin. Nämä päivät ovat mulle koettelemuksen päiviä, kun en mistään saa työtä elääkseni ja aina pitää olla yksin. Yksi ainoa lohdutus on mulla tässä yksinäisyydessäni, nim. Jumalan pyhä sana. Kun sitä ahkerasti viljelen, niin saan sentään sydämmeeni lohdutuksen. Voi kuinka äärettömästi mulla on näinä päivinä ollut ikävä kaikkia omaisiani ja rakasta Taimiani. Ja erittäinkin olen Mammaa ikävöinyt, omaa rakasta äitiäni, joka mua aina on niin kovin rakastanut ja jolle kuitenkin olin niin usein paha ja tottelematon. Jumala kuitenkin tietää kuinka äärettömästi häntä rakastan ja ikävöin. On kuitenkin mieleni hyvä siitä kun hän lähtiessäni Turussa sanoi kaikki sellaiset olevan anteeksiannetun. Rakas, rakas Mamma, miksi kohtalo ajoi minut näin nuorena pois sinun rakastavan hellän sydämmesi läheltä!

Olin katsomassa Mauri Jókain ruumisarkkua ja seppeleitä Museorakennuksessa, joka oli kokonaan surupuvussa, kuten kaupunkikin.

Toukokuu 9.

Olin aamulla Fleischlin luona ja häneltä saan Jumalan kiitos työtä. Keskiviikkoamulla on määrä mennä alkuun.

Iltapäivällä oli Jókain maahanpaniaiset. Piti minunkin mennä hautausmaalle, mutta en päässyt kun portille, josta ei päästetty sisään muita kuin mitä saattueeseen kuului. Väkeä oli tuhansittain liikkeellä.

Toukokuu 10.

Voi kuinka nämä päivät ovat pitkiä ja ikäviä kun aina pitää yksin olla. Niin äärettömästi taas odotan kirjeitä kotoa ja rakkaalta Taimiltani, sillä se tuottaisi niin paljon iloa yksinäiseen ilottomaan

elämääni. Mikset sinä Taimini kirjoita mulle vähäsen useammin, sillä et voi arvata kuinka se ilahduttaisi synkkää mieltäni, nytkin jo yli kolme viikkoa on kulunut kun en ole saanut sulta kirjettä.

Illalla olin pikimmiltään Vikárin luona ja hän oli siinä hommassa yhä, että menisin Zsolnayn luokse . Oli puhunut muutamalle Zsolnayn tuttavalle siitä.

Toukokuu 11.

Fleischlin luo en vielä päässykään työhön, kun ei oltu ehditty valamaan erästä kipsilautasta, johon teen sitte Rákocsin kuvan, maanantaina menen sitte sitä tekemään.

Tapasin tänään Stroblin ja puhuin hänen kanssaan Zsolnaylle menosta. Hän lupasi kirjoittaa Zsolnaylle.

Oi kuinka iloiseksi tulin, kun sain kotoa Lyydiltä kirjeen, ja Mamman kirje ja terveiset tekivät mieleni niin hyväksi.

Toukokuu 12.

Olin Szinnyeyllä ottamassa Suomettaria, joista näin, että stipendin hakupaperini kyllä olivat saapuneet Taideyhdistykselle. Suokoon Jumala, että saisin sen stipendin.

Myöskin vähän aikaa Bánin luona, kun hän kirjoitti, että oli ollut näinä päivinä sairaana, nyt jo oli terve.

Nyt oli sitte se helatorstai, jolloin kotimaassa helavalkeita poltetaan. Täällä ei mitään semmosia ole.

Toukokuu 13.

Illalla tuli Károly kotiin Esztergomista.

Toukokuu 14.

Olin Károlyn kanssa erään kuvanveistäjä Sennyeyn luona työtä kysymässä, mutta hänellä ei nyt ole, vaan käski noin kuukauden päästä uudelleen tulemaan, ehkä silloin saa.

Voi miksei jo Taimini mulle kirjoita!

Toukokuu 15.

Teimme yhdessä pitkän kävelymatkan Zugligetiin, jonne on ehkä enemmän kuin parin tunnin matka. Kovin kaunista oli siellä. Kovin väsynyt olin illalla kun niin paljon kävelin.

Toukokuu 16.

Olin aamulla niin surullinen, kun en saanutkaan vielä Fleischliltä työtä, vasta torstai iltapäivällä voi mennä sinne. Lupasi ostaa jotakin pieniä dekoratiivisia veistoksia jos teen. Bánin kuvaa tein parisen tuntia.

Lähetin Heikille kirjeen, johon näkymättömällä musteella kirjoitin uutisia sodasta, ja jota lämmöllä saa esiintymään.

Suureksi riemukseni sain Taimiltani jo kauvan odotetun kirjeen jota mielihyvällä luin.

Toukokuu 17.

Kovin kuuma päivä tänään. Tohtori Leichtmann kävi tänään katsomassa tyttönsä kuvaa.

Bán istui pari kolme tuntia mallina; olin illallisella hänen luonaan.

Toukokuu 18.

Károly tuli kotiin Esztergomista ja oltiin Zemplenyn luona illalla.

Toukokuu 19.

Aamulla K-y meni pois.

Lähetin postikortin Rauhalle ja Heikille ja kirjeen Taimille.

Toukokuu 20.

Aamupäivän työskentelin Fleischlin luona ja aloitin tekemään Rákocin korkokuva.

Iltapäivällä Bán istui pari tuntia mallina.

Illalla kävelin Városligetissä kuuden nuoren maalarin kanssa jotka olivat aika hauskoja poikia.

Sain Heikiltä postikortin.

Toukokuu 21.

Aamupäivän työskentelin Fleischlin luona. Iltapäivällä olin Szinnyeyn luona, ja sain taas pakallisen Suomettaria lainata. Näin niistä että Hovingin stipendi oli annettu muille. Siis meni taas sekin toivo hukkaan, mutta ei saa lamautua siitä, vaan ponnistaa yhä enempi. Tyytyväisempi on ihminen silloin, jos omalla työllään pääsee eteenpäin.

Toukokuu 22.

Tänään on sitte se kevään juhla Helluntai. Olin Szinnyeyllä päivällisellä, kovin ovat kilttiä ihmisiä. Mammalle lähetin kirjeen.

Toukokuu 23.

Olin päivällisellä Bánin luona ja sieltä läksimme Gellértvuorelle, jossa ravintolassa istuimme parisen tuntia. Oli kovin kaunista siellä katsella suurenmoista näköalaa.

Rauhalta sain Amerikan Kaijun ja Heikiltä postikortin, jossa hän kertoi saaneensa minun salakirjeeni, oli kovin hyvä että saapui se onnellisesti.

Toukokuu 24.

Olin Rintelin luona mutta en tavannut. Työssä olin Fleischlin luona.

Toukokuu 25.

Lopetin Fleischlin luona työni ja lauantaina saan palkan siitä. Kävin Rintelin luona, mutta hänellä ei nytkään ollut työtä mulle antaa, ei siis siitä mitään apua.

Bánin kuvaa tein 2 tuntia. Illalla Károly tuli kotiin Esztergomista.

Toukokuu 26.

Aamupäivällä kävimme Parlamenttitalossa, mutta ei ollut istuntoa. Kovin oli kaikki sisällä ylellisesti koristeltu.

Sain Fleischliltä 8 kor. pyytäessäni, kun Károly tarvitsi.

Toukokuu 27.

Lähetin Ellille kirjeen illalla.

Kävin myös Vikárilla, mutta oli ainoastaan rouva kotona, hänen kanssaan puhelin vähän aikaa.

Toukokuu 28.

Sain Fleischliltä lopun 12 kor. työpalkastani.

Illtapäivällä olin Bánilaisten y.m. kanssa vieraisa erään koulutirehtöörin luona Köbanyassa. Siellä

oli hyvin hauskaa ja kaunista, paljon mehiläisiä ja suuri hedelmänviljelys. Syötiin illallista puutarhassa ja oli oikein mukavaa.

Sain Bánilta tietää, että jo tiistaina saan ruveta tekemään erään pienen lapsen kuvaa Leichtmannin luona. Se on erinomaisen hyvä, että saan työtä, Jumalalle kiitos siitä.

Toukokuu 29.

Olin miltei koko päivän vaan kotona, luin ja kirjoittelin.

Toukokuu 30.

Bán oli mallina tänään ja rouvansakin oli katsomassa ja pyysi mua Károlyn kanssa keskiviikkona illalliselle.

Toukokuu 31.

Aamupäivällä olin Parlamentissä hakemassa Vikária, mutta en päässyt hänen puheilleen. Olisin pyytänyt häneltä Markovitsin tekopalkkaraaha, kun ei kummallakaan ole nyt rahaa. En ole K-yltäkään saanut saatavaani, kun hän ei ole saanut Esztergomista rahaa, vaikka on kovin odottanut. Olenkin jo kauvan Klementin (Stroblin vahtimest.) luona syönyt velaksi ja puotiin on myös ruokavelkaa.

Vein iltapäivällä savea Leichtmannin luokse kun piti alkamaan kuvaa tekemään, mutta ei ollut tullutkaan se pieni lapsi tänään.

Kesäkuu 1.

Tänäänkään ei ollut pikkulapsi Leichtmannin luona, jotten tänäänkään voinut aloittaa. Rakkaalta Rauha siskoltani sain kirjeen ja kaksi numeroa "Amerikan Kaikua".

Kesäkuu 2.

Tänäänkään ei ollut lapsi L-nin luona.
Illalla sain Onni veljeltäni kirjeen ilokseni.

Kesäkuu 3.

Károly lähti Esztergomin rahoja hakemaan. Vein talvi- panttilainastoon säilytettäväksi suven ajan ja sain siitä 8 kor. Leichtmannilla kuulin että oli pois matkustanut se perhe, jonka lapsen kuva piti tehtävään. Se oli hyvin harmia se, sanoi kuitenkin että ennemmin tai myöhemmin, kuitenkin syksyllä saan tehdä sen kuvan, on sekin hyvä.
Vikárilla kävin vaan nytkään eivät olleet kotona.

Kesäkuu 4.

Károly tuli E-gomista ja toi rahaa tullessaan, jotta taas voi maksaa ruokavelkaansa. Olimme illalla Kansallisteatterissa, jossa annettiin "Byzantin".

Kesäkuu 5.

Tänään näin keisari Frans Josefin kun hän kävi prof. Benzurin luona samassa talossa kun Stroblkin. Näin aivan läheltä hänet.
Iltapäivällä olimme kävelemässä kaukana maaseudulla Budan takana.

Kesäkuu 6.

Vein tekemäni pienen koristekuvan erääseen kauppaan myytäväksi, mutta ei ollut itse kauppias kotona, jotten saanut tietää, jos ostaa sen.

Kesäkuu 7.

Ei ostettu kuvaani, vaan vein sen Zsolnaylle koetteeksi jos hän sen ostaisi, mutta hän ei tule B-tiin ennenkuin maanantaina, jolloin saan tietää. Olin myös kuvanv. Kallósin luona työtä kysymässä. Parin kolmen päivän (päästä?) käski uudelleen mennä kuulemaan.

Kesäkuu 8.

Sain Heikiltä postikortin. Illalla olin Bánin kanssa eräissä nimipäiväkesteissä, jossa oli kovin hauskaa ja paljon vieraita. Vein Leichtmannin tytön kuvan poltettavaksi. Bán aamulla oli mallina tunnin verran ja sitte oli kipsinvalaja tekemässä vormut siitä.

Kesäkuu 9.

Valoin erään pienen korkokuvan kipsiin.

Kesäkuu 10.

Sain valajalta Bánin kuvan.

Lähetin Selimille kirjeen, johon näkymättömästikin kirjoitin. Myös Onnille lähetin postikortin ja K-yn kanssa yhteisesti Hilmalle ja Pikku Ellille. Sain päivällä Vikárilta taas Markovitsin kuvasta 30 kor., saatavaa on vielä 40 kor. En tiedä miksi Vikár tuntui niin omituiselta tänään, aivankuin olisi ollut suutuksissaan. Luulen että kuvanv. Horváth on jotakin parjaillut, sillä hän tuntuu kovin petolliselta ihmiseltä.

Kesäkuu 11.

Olin Kallósin luona, mutta vielä ei hän voinut antaa mulle työtä, vaan taas parin päivän perästä käski menemään luokseen.

Olin Szinnyeyllä Suomettaria vaihtamassa ja sain kutsun huomenna päivälliselle.

Jo vihdoinkin sain rakkaalta Taimiltani kirjeen tänä aamuna.

Károly meni Esztergomiin.

Kesäkuu 12.

Olin päivällisellä Szinnyeyllä ja iltapäivällä Bánin luona kahvilla.

Kesäkuu 13.

Lähetin kirjeen Taimille ja Rauhalle.

Olen tänään ollut kovin huonovointisena. Pääni on ollut kovin kipeänä ja eikä ole ruokakaan maittanut. Koko iltapäivän makasin. Bán kävi pikimmiltään luonani iltapäivällä. Voi kuinka se on sentään ikävää sairastaa näin yksinään vieraalla maalla, tuli niin mielenikin ikäväksi kun ajattelin rakasta mammaa, Taimia ja kaikkia omaisiani. Jumala suokoon vaan mulle terveyttä.

Jospa saisin jo kirjeen kotoa, sillä on jo toista kuukautta kulunut kun kotoa sain. Selimiltäkin odotan, sillä Pääsiäiseksi sain häneltä viimeiseksi yhden postikortin.

Kesäkuu 14.

Jumalan kiitos, tänään jaksan jo paremmin ja luulen tulevani vallan terveeksi. Ei sentään ruoka vielä maittanut päivällisaikaan.

Menin illalla kutsuttuna Bánin luo, josta yhdessä mentiin Kansallisteatteriin (Nemzeti Színház), jossa näytettiin "Armuska"(?). Kovin kilttiä kun sinnekin minut pistoivasivat.

Kesäkuu 15.

Olin Zsolnaylta pois ottamassa erään pienen kuvan, jota kauppasin myytäväksi, mutta eivät ottaneet.

Sain Heikiltä kirjeen, jonka hän oli maidolla kirjoittanut. Elliltä sain postikortin. Kotoa vaan ei kuulu kirjettä.

Kävin tervehtimässä täällä nykyään olevaa tohtori Yrjö Vichmannia ja olimme sitte illemmalla kahvilassa, jonne prof. Szinnyeykin osui tulemaan ja hän käski taas heille päivälliselle sunnuntaina. Vichmannin kanssa oli hyvin hauska puhua kaikista Suomen asioista ja sain häneltä tukun viimeisiä Päivälehtiäkin joita en kauvaan aikaan olekkaan saanut lukea.

Kesäkuu 16.

Tänään pronsseerailin Bánin kuvaa.

Kesäkuu 17.

Vein Leichtmannin tytön kuvan pois, mutta hän ei ollut kotona.

Tänäänpä luin sanomalehdistä suuren uutisen, nim. että eräs senatin virkamies Schauman on ampunut Bobrikoffia eilen, jotta tämä kuollut viime yönä haavoihinsa.

Siis vihdoinkin Suomeni pääset vapaaksi painajaisestasi!

Kesäkuu 18.

Sain Leichtmannilta tänään terracottapolttamismaksun y.m. yhteensä 10 kor. Ei mitään antanut työpalkkaa, vaan sanoi toimittavansa tilauksia, tuskin siitäkään mitään tulee.

Bánin kuvan myös vein pois ja sain kipsinvalauspalkan 20 kor. olin myös illallisella luonansa.

Valokuvaaja oli myös aamupäivällä kuvaamassa Bánin kuvan.

Kesäkuu 19.

Sain aamulla valokuvat, jotka maksoivat 6 kor.

Olin päivällisellä Szinnyeyllä, jossa oli hyvin hauskaa, sillä oli paljon suomalaisia. Toht. Wichmann ja hov. oik. presidentti Fellman rouvineen myös olivat siellä.

Illtapäivällä taas olin Bánin luona.

Oikein jo tuntuu ikävältä, ettei kotoa ollenkaan tule kirjettä, missä lie vika, kotona vai postissa?

Kesäkuu 20.

Koko päivän puhdistimme ateliera ja panimme vaatteemme naftaliiniin.

Kesäkuu 21.

Aamulla varhain läksimme Ujbányaan ja keskipäivällä ehdimme perille. Kovin kauniilla paikalla tämä Ujbánia metsäisten vuorien ympäröimänä.

Kesäkuu 22.

Kävin Bélan (Károlyn veli) kanssa korkealla Himmelreichin harjalla, josta oli kaunis ja kovin laaja näköala. Kovin hauskoja ihmisiä nämä täällä.

Kesäkuu 23.

Aloitin tekemään Luizan muoto-korkokuvaa. Károlylla on kaksi iloista sisarta Márta ja Luiza. Iltasin on meidän tapa keilaa heitellä keilaradalla.

Kesäkuu 24.

Nyt on sitte se Johanneksen päivä, jolloin kotipuolella aina tavallisesti tehdään huviretkiä ja on kovin hauskaa. Voi, olisi sentään hauskaa kotona. Olen kovin ikävissäni kun en saa minkäänlaista kirjettä ei korttia kotoa.

Kesäkuu 25.

Iltapäivällä käytiin vieraissa S. Benediktinissä, noin 7 km kaukana oleva kylässä vaunuilla. Olimme erään herra Perl'in luona, jonka viinitarhassa söimme ja oli hyvin hauskaa. Kotiin tultuani suureksi ilokseni oli tullut Selimiltä pitkä kirje.

Kesäkuu 26.

Tänään satoi koko päivän ja olin vallan sisällä.

Kesäkuu 27.

Vikárilille lähetin kirjeen, jossa pyysin lopun Markovitsin kuvan tekopalkasta 40 kor. tänne lähetettäväksi.

Kesäkuu 29.

Lähetin kotiin Lyydin osoitteella kirjeen, jossa pyysin rahaa lähettämään, kun tarvitsisi kesävaatteet ostaa.

Heinäkuu 3.

Tein kipsistä Luizan kuvan valimen.

Heinäkuu 4.

Valoin Luizan kuvan, mutta epäonnistui, jotta täytyi rikkoa valinkin.

Heinäkuu 5.

Tein uudestaan valimen, kun plastoliini kuva oli vielä hyvin säilynyt ja iltapäivällä valoin kuvan. Sain Heikiltä postikortin ja Vikárilta 40 kor. rahaosoituksen.

Heinäkuu 6.

Kävin Lévan kaupungissa, jossa Károly maalaa yhtä muotokuvaa. Ostin myös ohuen kesäpuvun, josta maksoin 20 kor. Dezsö, Károlyn veli tuli myös kotiin sotapalveluksesta.

Heinäkuu 9.

Valoin tänään Mártan ja Lujzan kuvien vormut.

Heinäkuu 10.

Sain suureksi riemukseni kirjeen Taimilta ja kotiväeltä.

Heinäkuu 12.

Lähetin postikorttia Taimille, Hanna Vikille, Vikárilille ja Bánille.

Heinäkuu 13.

Lähetin Taimille kirjeen.

Teimme kaikki yhdessä huvimatkan pohjoiseenpäin Szénásfalun aseman luona olevalle linnanrauniolle, jonka lähellä pudotin ikäväkseni puukkoni. / Revistryenlinna

Heinäkuu 14.

Menin takasin puukkoa hakemaan, mutta en löytänyt. Olin aamusta iltaan siellä, sillä kävin Vihnyen kylpylaitoksellakin katsomassa.

Heinäkuu 15.

Olin postilta ottamassa kirjeen Heikiltä, jossa kotoa lähettivät 40 saksanmarkkaa.

Heinäkuu 16.

Lähetin kirjeen Rauhalle ja postikortin Ellille ja Auralle.

Heinäkuu 17.

Sain kirjeen Rauhalta ja Elliltä.

Heinäkuu 18.

Aamulla läksimme Ujbányasta Pestiin. Oli oikein ikävä jättää se paikka, sillä olin siellä jo kuin kotona ja pitivät hyvin hyvänä siellä.

Lévassa junan seisoessa toista tuntia kävi Károly rahoja hakemassa siellä, mutta sanoivat siellä, etteivät tahdo sitä muotokuvaa, jonka hän maalasi. Tämä oli kaikki erään K-yn vihamiehen ansiota. Iltapäivällä junan seisoessa Párkány-Nánan asemalla kävimme Nánan kylässä minulle kesäasuntoa hakemassa ja sainkin erään talonpojan perheessä huoneen ja ravinnon 20 kor. kuukaudelta, siis hyvin halpa. Iltapäivällä saavuimme Pestiin.

Heinäkuu 19.

Kävin Vikárin asunnossa, mutta ovat matkustaneet Erdély'iin.

Heinäkuu 20.

Olin hyvin ikävissäni tänään, kun Károlyn raha-asiat ovat kaikki kovin huonolla kannalla, kun ei saanut rahaa kuvistaan ja tulee maksaa piakkoin atelieri vuokra ja vero. Minäkin olen antanut hänelle hyvän joukon, enkä voi nyt saada takaisin, voin sentähden minäkin joutua pulaan. Iltapäivällä läksin tavaroinesi Nánaan, oli oikein ikävä jättää Károly, kun hän oli niin murheissaan. Asemalla oli vaunut vastassa, jotta heti pääsin asuntooni. Harmikseni pudotin eräällä asemalla linkkuveitseni, jonka Firenzestä ostin. En olisi sitä hukannut mielelläni, sillä se oli muisto sieltä.

Heinäkuu 21.

Lähetin asemalta kuvapostikorttia Taimille, Rauhalle, Heikille ja Márta K-falvylle Ujbányaan. Ei oikein maistu mulle tämä tákäläinen Talonpoikien ruoka, kovin on kehnonlaista, mutta pitäähän sitä sentään syödä, sillä ei ole varoja eri ruokaa ostaa. Aloitin tänään lukemaan englannin kieltä, jota pitää oppia, jos syksyllä tulee Amerikkaan lähtö siinä tapauksessa jos en B-pestissa saa työtä.

Heinäkuu 22.

Koko aamupäivän luin englannin kieltä. Iltapäivällä kävin asemalla ja Párkányssa, jossa ostin linkkuveitsen, joka maksoi 60 fill.

Heinäkuu 23.

Koko päivän olin sisällä, luin englannin kieltä ja kirjeitä kirjoitin. Lähetin kotiin Mamman osoitteella ja kirjoitin siihen salakirjoitustakin uutisia sodasta. Károlylle myös lähetin kirjeen Pestiin. Maailmalla olen ja maailmaa taas lähden kulkemaan jos Amerikkaan lähden. Maailman kulkijako minusta tulee, jolla kotia ja pysähdyspaikkaa ei ole. Suokoon Jumala, että Amerikassa onnistun, jos en täällä, että kerran saisin Taimin kotihini viedä. Vai onko hän ennen minut unhottava kuin oman kodin rakennan? Silloin olen oleva yksinäinen kulkijain maailmassa, silloin tahtoisin itseni omaisteni ja isänmaani hyväksi uhrata ja taiteelleni.

Heinäkuu 24.

Sain postikortin Márta Királyfalvyilta ja toisen Bánilta.

Päivällisen jälkeen menin Esztergomiin tervehtimään Dvihallya, mutta hän tuli tiellä vastaan ja sanoi menevänsä pienelle matkalle, menen toiste hänen luokseen. Käventelin iltaan asti Esztergomissa ja Tonavan saarilla.

On kovin ikävää asunnossani, kun vanha emäntä on kovin sairaana.

Heinäkuu 25.

Koko päivän olin kotona, luin ja piirustelin.

Heinäkuu 26.

Aamulla läksin Esztergomiin Dvihallyn luokse, mutta hän ei ollutkaan kotona. Odotin yli puolenpäivän, mutta ei tullut kotiin.

Károlyltä sain kirjeen Bpestistä.

Tänään oli ukkosilma ja vähäsen sadettakin, jospa sataisikin enempi. Ehkä yöllä sataa, koska on kovin pilvessä illalla ja salamoitsee.

Heinäkuu 27.

Olen ollut koko päivän kotona. Sain postikortin Onnilta ja Királyfalvylaisilta Ujbányasta, sekä Rauhalta kaksi numeroa "Amerikan Kaikua". Tulin oikein ikävälle mielelle, etten ennen ole kirjoittanut Onnille, kun hän kirjoitti, ettei ole multa ollenkaan kirjettä saanut. Aloitinkin sentähden kohta hänelle kirjoittamaan.

Tänäpäisestä alkaen sanomalehtipoika tuo mulle jokapäivä lehden "Kis Ujság", joka maksaa vaan yhden kraitsarin kappaleelta.

Heinäkuu 28.

Lähetin kirjeen Onnille ja kirjoitin siihen myös salakirjoituksella uutisia sodasta. Postikortin Berndtille Amerikkaan ja kirjeen toht. Bánille Itävaltaan Steiermark´iin, jossa hän nyt oleskelee kesällä.

Asemalla näin hämmästyksekseni uutisen, että Venäjän sisäministeri Plehwe on pommilla murhattu. Siis jo toinen tiranni on saanut ansaitun palkkansa.

Tämän päivän iltaan asti olen kotoalähdöstäni asti lähettänyt 31 kirjettä ja 70 postikorttia. Näistä Taimin osalle 9 kirjettä ja 9 postikorttia.

Heinäkuu 29.

Taimi, sinä se yhä pysyt mielessäni, sinua en koskaan saa pois mielestäni. Olen niin surullinen tänä iltana, kun muistelen niitä harvoja suloisia hetkiä, jotka sinun kanssasi sain viettää, enkä nyt enää saa olla kanssasi, en saa katsoa tummiin silmiisi, en kuule ääntäsi, voi kuinka tuntuu se lohduttomalta. Ainoastaan silloin tuntuu mieleni iloiselta, kun saan sulta kirjeen, vaan sekin tapahtuu niin harvoin, harvoin saan sulta tervehdyksen Taimi. Taivaan Herra tietää milloin tapaamme toisemme! Minä poika rukka olen joutunut suureen maailmaan, enkä tiedä milloinkaan kotimaani jälleen näen. Muistatko Taimi silloin vielä minua, vai oletko sitte jo toisen oma? Ehkä sinulle olisikin parempi jos saisit paremman kuin minä, ja joka sinut onnelliseksi voisi tehdä. Minustahan tulee ehkä onneton maailman kuleksija, joka yhä muistelee yksikseen ensilempeään ja lyhyttä onnen aikaansa.

Heinäkuu 30.

Koko päivän olin kotona ja luin engelskaa. Taimille kirjoittelin kirjettä. Sain taas Ujbányalaisilta postikortin, jossa oli se valokuva, joka otettiin kun olimme joukolla huvimatalla Revistryssä.

Heinäkuu 31.

Aamulla lähetin Penttisen Emännälle nimipäiväksi postikortin ja Taimille kirjeen. Menin aamulla Dvihallyn luokse Esztergomiin ja olin siellä iltapäivään asti. Sieltä lähetimme Károlylle yhdessä postikortin. Taas jo olen odotteessa kirjettä Taimilta ja kotoa, vaan ei kuulu. Dvihallyn kanssa oli kovasti puhetta siitä, että yhdessä mennään Amerikkaan, jos minun tulee lähtösinne. Hän aikoo mennä sinne, sillä hänen morsiamensa perhe menee noin k-kauden kuluttua Newyorkiin ja hän ehkä menee Clevelandiin Ohiossa, jos saa sanomalehtimiehen paikan sikäläisissä unkaril. lehtien toimistoissa. Olisi todella hauska yhdessä matkustaa. III I. piletteille kuulemma Fiumesta N-yorkiin maksaa vaan 90 fr. eli 180 kor.

Elokuu 1.

Kuinka se aika sentään rientää kulkuansa, kun nyt on taas jo elokuu alussa. Sain kotoa Lyydiltä postikortin, josta olin hyvin iloinen.

Iltapäivällä kävin asemalla ja lähetin postikorttia Károlyn sisarille, Mártalle ja Lujzalle, sekä Hanna Vikille.

Elokuu 2.

Lähetin iltapäivällä Mammalle postikortin syntymäpäiväksi t.k 8 p.

Iltapäivällä kävi luonani tervehtimässä eräs nuori herrasmies naapurikylästä Párkányista nimeltä Drozdy Gyöző, runoilija, jonka sunnuntaina tulin Dvihallyn luona tuntemaan. Nuori, mukava poika. Nánassa pestävänä: 4 paitaa, 2 alushousut, 8 nenäliinaa 4 pr. sukkaa.

Elokuu 4.

Odotin kovasti tänään kotoa kirjettä, mutta ei tullut, eikä sanomalehteäkään (Kis Ujság) ole tullut kolmeen päivään, mikä lie vikana.

Aamupäivällä olin Esztergomissa, mutta ei ollut Dvihally kotona, kävin myös Tonavassa kylpemässä.

Iltapäivällä olin Drozdyn luona iltaan asti.

Elokuu 5.

Aamupäivällä tuli Károly luokseni, kun oli kotiin menossa. Kävimme yhdessä Esztergomissa Dvihallyn luona. Häneltä (Károlyltä) sain sen ilahduttavan uutisen, että siitä kuolleen taiteilijattaren Gyöngyvirágin hautapatsaan teosta tuleekin tosi, sillä jo on koossa 500 kor paljaista huonekalujen myymisestä ja syksyllä myydään jälkeenjäänyt suuri tauluvarasto, joten ehkä tulee kokoon parikolme tuhatta koronaa. Taivaan Herra, Sinä joka kaikki voit, auta että saisin siitä hyvän tilauksen, että voisin tulla toimeen täällä, jottei tarvitsisi vielä mennäkään Amerikkaan.

Iltapäivällä K-y taas meni Ujbányaan.

Sain Hanna Vikiltä postikortin, vaan kotoa vaan ei kuulu eikä Taimilta.

Elokuu 6.

Suunnittelin tänään hautapatsaan luonnosta. Koko päivän olin kotona.

Elokuu 7.

Sain toht. Aladár Bánilta kirjeen. Kun kotoa ei ole mitään kirjettä kuulunut, kirjoitin iltapäivällä asemalla ollessani ja lähetin kotiin Lyydille postikortin.

Taimiseltanikaan vaan ei kuulu mitään.

Hirveän kuuma oli tänäänkin, Reamyr 38 astetta, kuten on koko kesän ollut. (48 % celsius)

Elokuu 8.

Tänään on sitte rakkaan kalliin äitini syntymäpäivä. Taivaan Herra suo mammalle vielä monta monta elon vuotta ja terveyttä, että minäkin vielä saisin kauvan hänen rakastavan sydämensä lähellä olla.

Iltapäivällä kävin tervehtimässä Nánan jegyzötä eli notariota ja puheltiin iso aika siellä. Hänen nimensä on búrszentmiklósi Klinda Aladár.

Elokuu 9.

Aamulla läksin Esztergomiin ja olin siellä iltapuoleen päivään asti Dvihallyn luona, kävimme myös muiden tuttujen luona.

(Tänään aamulla klo 7 syntyi Ainolle ja Selimille tytär.)

Elokuu 10.

Varhain aamulla lähetin Ellille suletun kuvapostikortin, johon sisälle kirjoitin pitkän kirjeen.

Iltapäivällä kävi Drozdy luonani ja menemme kai huomonaamulla varhain erään kolmannen kanssa soutelemaan Tonavalle.

Varmasti jo tänään luulin saavani kirjeen kotoa tai Taimilta. On jo oikein ikävä ettei mitään saa. Mikseivät jo rakkaat omaiseni kirjoita? Miksei jo rakkahin Taimiseni kirjoita? Viime kuussa tällä päivällä sain molemmilta kirjeen, mutta nyt ei vaan kuulu. Ehkä onkin syy postissa, ehkä ovat pidättäneet Pietarissa, sillä luin hiljattain että Plehwen murhan jälkeen on kovin ankara kirjesensuri siellä. Se olisi hävytöntä peliä!

Elokuu 11.

Aamulla varhain ennen klo 6 läksin kotoa, sillä menimme huvimatkalle veneellä eräälle Tonavan saarelle. Olimme neljäsin, Drozdy, eräs Milch-niminen ja toinen pienempi, molemmat jälkimmäiset juutalaisia, ja minä. Siellä keitimme ruokamme ja oli hyvin hauskaa.

Suureksi iloksi pitkän odotuksen perästä sain kotoa taas Lyydiltä kirjekortin, jossa sanoi pian kirjeen kirjoittavansa ja Seliminkin rahaa lähettävän. Oi kuinka iloinen olin, että edes jotain tietoa sain kotoa. Onpa hyvä etteivät ole vastaan jos tulisi Amerikkaan lähtö. Taimiltani vaan ei kuulu kirjettä.

Elokuu 12.

Sain kutsun illalliselle notariuksen Klindan luokse ja oli siellä hyvin mukavaa hyvin ystävällisiä olivat mulle ja käskivät useasti menemään luokseen.

Elokuu 14.

Sain postikortin Heikiltä ja Selimiltä ja sain sen iloisen uutisen, että Ainolla ja Selimillä on pieni tytär. Kuinka he mahtavat olla onnellisia nyt. Miten mielelläni nyt tahtoisin nähdä sen pienen palleroisen, mutta siihen ehkä kuluu vuosia ja silloin voi jo niin olla, että tyttönen tulee jo juosta tipsuttaen veräjälle vastaan ottamaan setäänsä, joka vierailta mailla, suuren mailman kuohuissa on elellyt ja palaa jälleen rauhaisaa kotiaan katsomaan. Mitenkä iloinen lienee mammakin nyt, kun hänestä on tullut isoäiti.

Aamulla kävin Kövezdin kylässä ja Garambássa uimassa. Olen iloinen, että kirjeeni on hyvin saapunut kotiin.

Elokuu 15.

Tänään on Maarianpäivä ja suuret juhlat täällä maassa.

Lähetin Bánille sulletun postikortin.

Sain ilokseni Heikiltä rahakirjeen, joka sisälsi 80 Saks. markkaa.

Elokuu 16.

Olin koko päivän Esztergomissa ja tein Dvihallyn korkokuva. Vaihdoin rahani ja sain 80 saks.mkasta 92:80 kor.

Ostin uudet kengät, jotka maksoi 12 kor.

Rauha kiltiltä sain kirjeen, jossa hän käskää vaan Amerikkaan menemään. Hanna Vikiltä sain myös postikortin.

Elokuu 17.

Koko päivän miltei olin taas Esztergomissa Dvihallyn kuvaa tekemässä, hiuksia leikkauttamassa, ja kauluksia silitettäväksi myös vein.

Sain taas postia nim. kirjeen Berndtiltä ja kolme numeroa Amerikan Kaikua.

Se vaan on kumma, että kotoa ei mitään kuulu. Ja Taimi rakkaani näyttää jo unhoittaneen minut,

koska jo on kohta kulunut seitsemän viikkoa siitä kun hän viimeksi kirjoitti mulle kirjeensä ja minä olen sillä ajalla jo kaksi kirjettä ja kaksi korttia hänelle lähettänyt.

Elokuu 18.

Valmistin ja valoin tänään Dvihallyn korkokuvan tänään valmiiksi.

Kävimme yhdessä siirtolaisagentin luona Esztergomissa ja sain tietää, että Fiumen kautta maksaa II l. 240 kor. ja III l. 120 kor. Newyorkiin asti. Kirjoittelin kirjettä Berndtille.

Elokuu 19.

Ostin Esztergomista savea ison kasan ja kipsiä 50 kg. Berndtille lähetin pitkän kirjeen (sulettu postikortin sisällä).

Vihdoinkin, vihdoinkin sain Taimilta kirjeen, mutta lyhyt oli se, ja sisällötön. Voi Taimi, jo huomaan, että rakkautesi alkaa kylmetä! Harvoin mulle kirjoitat, nytkin oli 6 viikkoa kirjeen väliä ja kuitenkin niin lyhyen kirjeen kirjoitit ja sekin kestänyt kahtena päivänä kirjoittaa. Huomaan, ettei ole sulla enää halua mulle kirjoittaa. Jos et mua enää niin rakasta kuin ennen, niin tunnusta se mulle, lupasithan olla rehellinen mulle. En sua siitä soimaa, vaan aina muistaisin, että olit rehellinen tyttö. Voi Jumalani, mitä minä teen? Olisiko hänelle parasta, jos loppuisi välimme, ettei hänen tarvitsisi odottaa mua, vaan mennä toiselle, jos ei mua enää paljon rakasta, sillä häilyvän urani vuoksi vuosia kuluu ennenkuin voin viedä hänet kotiini. Olisiko se hänelle parempi? Itsestäni ei väliä ole, vaikka Jumala yksin tietää kuinka häntä rakastan ja etten voi häntä unhoittaa.

Elokuu 20.

On tänään St. Istvanin päivä ja sen tähden juhlapäivä. Illalla oli tanssi kylässä mustalaismusiikilla ja oli hyvin intressantia. Illalla lähti tästä naapurista sepän poika (puuseppä) Wieniin ja minä läksin hänen mukanaan, kun hän sanoi, että voin saada asunnon hänen tuttavansa luona. Wienin suurten taidekokoelmien tähden olin jo ennenkin ajatellut mennä sinne, ja nyt kun kerran näin lähellä olen, niin päätin mennä laivalla pitkin Tonavaa, jossa on hyvin halpaa. Yöllä klo ½ 12 lähti laiva Esztergomista ja maksoi pilettejä 3:40 kor.

Lähetin kirjeen Heikille ja postikortin Selimille.

Elokuu 21.

Koko päivän kesti matka ja kaunista oli seutu. Sivuumme Komaromin ja Pozsonyn ja illalla klo 7 saavuttiin Wieniin. Meitä oli yhdessä kahdeksan kun läksimme hakemaan erästä halpaa yömajaa jonka löysimme. Kovin oli kurja paikka, mutta maksoikin vaan 40 kreutzeria yö. Oli viisi yhdessä huoneessa ja oli sen tähden rahani ja revolverini sängyssä, sillä ei siitä tiennyt mitä roistoja ne olivat toiset.

Laivalla sattui niin omituisesti, että kohtasin erään tanskalaisen sanomalehtimiehen Viktor Olssonin, joka oli turistimatalla ja oli kulkenut Unkarissa, Serbiassa, Rumiassa jne.

Elokuu 22.

Aamulla olin kovin harmissani kun olivat varastaneet suvipaltoni. En tiedä miten se oli kadonnut. Harmia se vaan oli, sillä se oli aivan hyvä, Berliinistä ostin viime helmikuussa.

Kävin kaupungissa ympäri katselemassa. Myös kävin "Galerie moderner Gemälde'ssä", jossa oli taulu Galleniltakin, Taideakademian kokoelmassa ja "Künstlerhaus'issa".

Postikortin lähetin Lyydille ja Taimille.

Tänään on sitte syntymäpäiväni, jolloin täytän 23 v. Missä lienen ensi vuonna tähän aikaan? Jumala yksin tietää.

Elokuu 23.

Tänään kävin "Museum für Kunst und Industrie'ssa", Hovimuseossa, joka oli erinomainen, St. Sepfan kirkossa, Augustinen kirkossa katsomassa Canovan veistosta y.m.

Hanna Vikille lähetin postikortin.

Enempi suurkaupunkimainen on Wien, kuin Bpest. Bpesti on kyllä kauniimmalla paikalla, mutta Wienissä on enempi kauniimpia yleisiä rakennuksia.

Elokuu 24.

Aamulla klo 7 läksin jälleen pois laivalla ja saavuin Esztergomiin klo 6 i.p.

Tällä matkalla oli kyllä kovin paljon nähtävää, mutta harmittaa sentään vähäsen, että sinne nyt menin nyt kun on vähäsen rahaa, vaikka matka halvaksikin tuli kun maksoi vaan noin 20 kor. Myös palttoni menettäminen mua harmittaa.

Poissa ollessani oli tullut kirje Elli siskoltakin, olet sinä rakas Elli sentään kiltti kun lähetit mulle viisi markkaa kirjeessäsi.

Károlylta myös oli postikortti. Kotoa vaan ei kuulu kirjettä, mikä lie vikana.

Elokuu 25.

Aamulla olin Esztergomissa.

Nykyään on maissin korjuun aika ja tapana on täällä iltasin puhdistaa maissin tähkiä ja silloin tulee paljon naapureitakin auttamaan, on ikäänkuin talkoo. Minäkin olin illalla naapurissa ja oli siellä koko hauskaa.

Illtapäivällä olin jegyzön Klindan luona ja oli siellä myös eräs husaarikapteeni, joka käy täällä

metsästelemässä Bpestistä. On nykyään myös virka hänellä sotaministeristössä. Sanoi tuntevansa eteviä kuvanveistäjiä ja lupasi suositella mua talvella Budapestissä ja on mun määrä mennä hänen luoksensa.

Auralle lähetin kirjeen (suletun kuvallisen postikortin).

Elokuu 26.

Sain Onnilta postikortin, jossa sanoi ei saaneensa multa ollenkaan kirjettä, vaikka olen kyllä kirjoittanut viimekuun lopulla. On siis tiellä hukkunut. Lähetin hänelle tänään postikortin.

Aloitin tekemään savesta pikku Gézan kuvaa, kun se nukkuu.

Tänään on sitte rakkaan Taimiseni syntymäpäivä. Taivaan Herra suo hänelle vielä monta, monta syntymäpäivää ja suo hänen elämällensä kaikkea maallista hyvää ja ennen kaikkea suo hänen tulla onnelliseksi sen kanssa, jota hän rakastaa, jos se on minä tai joku muu. Suurin toivoni on, että minä voisin hänet onnelliseksi tehdä, mutta jos hän minut unhottaa, niin suo hänelle sellainen mies, jota hän rakastaa ja joka häntä rakastaa. Oi niin mielelläni uhraan oman elämäni onnen kun vaan tiedän että Taimi on oleva onnellinen.

Elokuu 27.

Pikku Gézan kuvaa tein tänäänkin toista tuntia.

Kirjoitin taas kotiin Mamman osoitteella kuvattoman postikortin täynnä, kun ei sieltä ollenkaan kirjettä kuulu. Myös Károlylle lähetin postikortin.

Illalla taas puhdistin maissin tähkiä, kuten eilen illallakin.

Elokuu 28.

Jo vihdoinkin sain ilokseni pitkän odotuksen jälkeen kotoa kirjeen ja rahaosoituksen 500 Smk. Selim kehoittaa vaan jäämään Unkariin ja koettamaan täällä saada työtä. Ehkä siis koetan jos saan työtä. Tosin kyllä mielelläni vielä jäisinkin, jos vaan saan työtä. Ehkä Herra mua sentään auttaakin täällä menestymään, luotan vaan Häneen. Menen sitten Amerikkaan jos en mitenkään saa täällä työtä. Ehkä sentään siitä hautapatsaan teosta tulee tosi, suokoon Jumala niin!

Illapäivällä olin Párkányssa Drozdy Gyözön luona ja tulin tuntemaan useita muitakin nuoria poikia, joiden nimiä en muista. Huomenna tulee Drozdy luokseni malliksi ja minä rupeen tekemään erästä kuvaa, jota olen ajatellut.

Pitää nyt täällä tehdä kuvia syysnäyttelyä varten Pestissä.

Elokuu 29.

Olin aamupäivän Esztergomissa ja lähetin Taimille kirjeen, jonka eilen illalla kirjoitin. Olin myös postista noutamassa Heikin lähettämän rahakirjeen, jossa oli sisällä vekseli Kor. 471:70.

Lähetin myös Selimille postikortin asemalta.

Taimille kirjoitin, etten ole ollenkaan saanut häneltä kirjettä sitte heinäkuun alun, vaikka kyllä sain häneltä t.k. 19 p. Olen jo alkanut epäillä, että hän jo on alkanut unhoittaa minut ja sentähden kirjoitin niin, saa sitte nähdä jos hän pian vastaa. Toivon että hän tämän joskus kyllä anteeksi antaa, jos ei luulossani ole perää.

Elokuu 30.

Aloitin tänään tekemään erästä harjoitelmaa, kun isäntä Matus János istui mallinani. Drozdy ei tullutkaan.

Illalla istui luonani eräs isäntä naapuristosta, jonka kanssa usein olen puhellut. Mies on vaan siinä luulossa, että Itävallan kruununprinssi Rudolf vainaja vielä elää ja kerran johtaa unkarilaiset ylös, oli muka hänenkin luonaan kerran yötä ja puhui kaikki valtion salaisuudet hänelle, juutalaiset tapetaan y.m. hassutusta; joku rakkari on hänet puhunut täyteen. Luulee myös, että minä olen kovin suurisukuinen henkilö ja että opiskelen unkaria vaan siksi, että kun tulee unkarilaisten vapaudensota, silloin muka prinssi Rudolfin apuna olen. Paljon kuvittelee se mies mielessään.

Elokuu 31.

Tänään ei ollut mulla mitään erityisempää tehtävää. Luin kauvan Raamattua, josta luin ensin Samuelin kirjan kokonaan ja alun toistakin.

Illalla kauvan istuin ulkona katupenkillä. Katselin kirkasta tähtitaivasta etsein näkyviini pohjantähden, josta suuntasin suoraan alaspäin; siellä on rakas Pohjola, Suomi, Äitini, Taimini, ja kaikki muut rakkaat omaiseni. Kaiholla ajattelen teitä kaikkia minä yksinäinen pohjanpoika täällä kaukana Magyárien maalla. Ajatuksissani olin kotona, laivalla Turkuun Heikin luokse, sieltä rautateitse Mellilään, josta hevosella Koskelle, Penttisen kautta, Taimi ei ollut puotihuoneissa, vaan uudessa huoneistossa kukkia kastamassa, lauloi kun harppasin yli suuren salin ja minut nähtyään hämmästyi, kiersin käteni vyötäistensä ympäri, suutelin, suutelin, ja kauvan seisomme siinä, olimme onnelliset. Penttiseltä läksin kotiin, siellä oli Vanha (?) vastassa ja Pikkuboy pihalla, kotipihalla. Selim riensi ulos vastaan hämmästyksissään tulostani ja vanha Boy hänen kintereillään oli niin mielissään. Mamma istui keitellen hellan ääressä kyökissään ja luki Postillaa. Oi rakas mamma, syliisi syöksähdin, hellään syliisi ja olin niin onnellinen. Kaikki omaiset oli kotona. —Niin, mutta tämä oli kaikki vaan ajatuksissani - - - -

Syyskuu 1.

Dvihally oli tänään luonani ison aikaa, päivälliselläkin.

Nyt on siis jo syyskuu alkanut ja kaunis kesä tekee loppuaan, tänään jo näyttikin syksyiltä kun satoi koko päivän. Tai oli kuitenkin senkaltaista. Tulee siis talvi eteen ja sen mukana taas uudet ponnistukset ja taistelut. Jumala yksin tietää, mitä sen kuluessa tulee mulle tapahtumaan. Mutta mitä tahansa tapahtuukin, elä anna sen tapahtua, että millään tavalla lankeisin pahoille teille, vaan auta ja tue mua Jumalani, että työssäni menestyisin.

Syyskuu 2.

Olin Esztergomissa pankissa, mutta tahtoivat vaivastaan 4 kor. kun olisivat vekselini lunastaneet, päätin sentähden että ennen menen itse Bpestiin, sillä tulee halvemmaksi. Sain Bánilta postikortin.

Syyskuu 3.

Tänään useamman tuntia muovailin isäntä ukon kuvaa, jotta se muutaman tunnin työn jälkeen tulee valmiiksi.

Sain taas Amerikasta "Amerikan Kaikuja" kaksi numeroa.

Syyskuu 4.

Muovailin ukon kuvaa vielä tunnin verran tänään, joten se nyt on jo kyllin valmis. Sain postikortin Onnilta, kirjeen Danielssonilta ja postikortin Ellméniltä.

Syyskuu 5.

Valoin tänään valmiiksi ukon kuvan.

Illalla läksin Bpestiin laivalla Esztergomista. On hyvin kaunis se matka pitkin Tonavaa.

Syyskuu 6.

Rahoja en saanut vielä ulos Wiener bankvereinin haaraosastosta, vaan vasta sitte kun Wienistä saapuu.

Illalla olin Bánin luona ja oli hyvin hauskaa taas monesta ajasta suomea puhua.

Ostin myös tänään harmaat housut á 9 kor. kun mustat housuni olivat niin ryppyiset, etten voinut niitä käyttää ja eikä ohuilla listerhousuilla voinut mennä visiitille.

Syyskuu 7.

Tänään iltapäivällä taas olin Vikárin luona, jossa oli myös hyvin hauskaa. Hän kehoitti vaan jäämään Unkariin, kuten Bánkin ja lupasi koittaa hankkia työtä jos suinkin on vaan mahdollista. Sanoi että kyllä kai se nyt jo paremmin rupee menemään kun kieltäkin vähäsen osaan. Házmester tänään sanoi atelierimme olevan poisvuokratun, kun Károly ei ole maksanut vuokraa, marraskuun alusta alkain. Pitää siis muualle muuttaa asumaan. – Sain Vikárilta kuulla, että Bpestiin on tullut muuan nuori suom. ylioppilas Toivo Kuisma Andreasta, jonka on täytynyt lähteä pakoon politillisista syistä ja aikoo nyt asettua Unkariin ja mennä tšekäläiseen yliopistoon. Onpa se hauska, että on tullut toinenkin suomalainen tänne.

Syyskuu 8.

Olin taas päivällisellä Bánin luona.
Lähetin Berndtille postikortin. Sain Hanna Vikiltä postikortin.

Syyskuu 9.

Iltapäivällä vasta sain rahani pankista. Ostin uudet vaatteet 32 kor. ja lunastin talvipaltoni panttilainastosta (9 kor.) Illalla saavuin jälleen junalla Nána'an.
Ostin myös Ferenc Herczegin romaanin "Simon Zsuzsa", jota Bán kehoitti kääntämään suomeksi.

Syyskuu 10.

Iltapäivällä olin jegyzö Klindan luona ja kävimme yhdessä myös asemalla.
Tänään on juutalaisten uudenvuodenpäivä.

Syyskuu 11.

Iltapäivällä olin Esztergomissa ja Dvihallyn kanssa yhdessä kävimme Katolisessa klubissa keilaa heittämässä. Satuin siellä heittämään yhdellä kerralla kaikki yhdeksän nopoa nurin ja piti sentähden maksaa kolme pulloa olutta.
Löysin myös tänään erään miehen, joka ylihuomenna tulee mallikseni.

Syyskuu 12.

Lähetin kirjeen Danielssonille ja postikortin Károlylle. Jo taas alan odotella kirjeitä kotipuolesta.
Taimiltakaan vaan ei kuulu mitään, vaikka pyysin hänen heti vastaamaan kirjeeseeni.

Syyskuu 13.

Sain kirjeen Aura siskolta ja Wiener bankvereinista pari kuuttia. Lähetin Onnille kirjeen ja Paul Ellménille postikortin.

Näinä päivinä on suuria manöveriä näillä seuduilla ja koko päivän on näillä tienoilla kuljeskellut husaaria ja jalkaväkeä. Miten sorjia ovat ne unkarilaiset husaarit kauniissa puvussa kun ne vikkellillä hevosillaan ratsastavat. Nánaankin niitä yöpyi pieni joukko.

Syyskuu 14.

Tänään lupasi tulla eräs mies malliksi, mutta ei tullutkaan; lupasi huomenna tulla.

Suomentelin tänään Ferenc Herczegin kertomuksia.

Tuntuu jo sitä, että Taimiseni on jo unhoittanut minut, koska ei ollenkaan kuulu kirjettä.

Syyskuu 15.

Oli jo mulla tänään nuori poika mallina ja muovailin neljä tuntia.

Syyskuu 16.

Taas muovailin neljä tuntia. Sain kirjeen Rauhalta ja siirtolaisalmanakan ja postikortin Károlylta.

Syyskuu 17.

Malli oli neljä tuntia ja maksoin hänelle palkkansa 20 fill. tunnilta.

Lähetin kirjeen Mammalle ja postikortin Bánille. Sain myös postikortin Auralta.

Olin Esztergomissakin, kun vein takkini Párkányiin korjattavaksi.

Syyskuu 18.

Olin tänään Párkanyssa ja Esztergomissa, mutta ei ollut kotona Drozdy eikä Dvihally.

Syyskuu 19.

Muovailin veistokseni ”energi” tai ”pelkäämätön” valmiiksi.
Tänään on juutalaisilla suuri juhla, jolloin ei ole heillä lupa mitään syödä.

Syyskuu 20.

Valoin valmiiksi veistokseni.
Dvihally kävi iltapäivällä luonani, ja päätimme, että sunnuntaina menemme Ujbányaan Károlyn luokse.

Syyskuu 21.

Tänään olin viinimäessä ja sain oikein tarpeekseni viinirypäleitä syödä.
Illalla olin jeqyzön Klindan luona, jossa oli myös eräs herrasmies.

Syyskuu 22.

Aamulla olin taas Esztergomissa, lähetin postikorttia Ujbányaan Mártalle ja Lujzalle, sekä vahtimestarille asunnossani Bpestissä. Myös Uuden Suomettaren toimitukselle lähetin postikortin ja kysyin, jos haluavat suomennoksia unkarilaisista kertomuksista.
Iltapäivällä olin taas viinimäellä ja taaskin sain kyllikseni viinirypäleitä.

Syyskuu 23.

Valoin pikku Gésan kuvan kipsiin.
On taas jo kappaleen toista kuukautta kulunut, eikä Taimilta vaan kuulu kirjettä. Luulin saavani kohta vastauksen viime kirjeeseeni, kun kirjoitin siihen tapan, mutta ei näy hän enää mua muistelevan ollenkaan.

Syyskuu 24.

Pakkasin kaikki tavarani ja kuvani.

Syyskuu 25.

Varhain aamujunalla läksin Dvihallyn kanssa Ujbányaan. Siellä kului päivä hyvin hauskaasti, kun oli taas kuin kotonaan.

Olimme yötä hotellissa kun ei ollut tilaa heillä, vaikka he sen sentään maksoivat.

Kun Dvihallylla ei ollut rahaa, täytyi minun lainata hänelle 6 kor.

Syyskuu 26.

Aamujunassa taas läksimme pois. Olin vielä Nánassa pari kolme tuntia ja iltpäivällä läksin Bpestiin, jonne illalla saavuin. Poissa ollessani oli Nánaan tullut kirje Taimilta.

Voi Jumalani, eikö onnellisuus olekaan ollenkaan minua varten luotu, eikö minun ole suotu tulla onnelliseksi kuin hetkeksi vaan, senjälkeen taas vaipuakseni entiseen synkkyyteeni ja suruuni. Voi Taimi! Sinä siis nyt tunnustit kirjeessäsi, että minun muistoni on jo häipynyt mielestäsi ja toisen kuva on sydämessäsi, olet unhoittanut onnettoman poikarukan, joka vihdoinkin luuli, usko saavansa olla onnellinen ja ajatella sinua omanansa, ja olet uhrannut rakkautesi toiselle, joka tuskin olisi sitä ansainnut, koska hän taas on jo sinut unhoittanut, niinkuin kirjoitit. Suurin toivoni on, että sinä tulisit onnelliseksi, vaikkapa sitten toisenkin rinnalla, ja kuinka vihaan sitä miestä, joka sinua siellä rakasti ja taas hylkäsi, jättäen sinut, rakkaan Taimiseni, suruun ja ikävään. Toivoin että olisit sinä aina onnellinen. Taimi, meidän tiemme siis erkanevat, sillä kehoitithan suoraan minun jättämään sinut oman onnesi nojaan. Raskasta on luopua kaikesta mitä tähän asti on uneksinut. Taimi, kohtaammeko vielä toisemme, vai kuljenko ikuisesti vieraalla maalla näkemättä sinua? Suokoon taivaan Herra, että saisit sellaisen omaksesi, jonka kanssa tulisit onnelliseksi. Unhoita pois minut, niin kuin ei minua koskaan olisi ollutkaan, ettei muistoni häiritsisi onneasi. Minä, niin, minä, minä jään yksin muistelemaan menneisyyttä, suru sydämessäni, muistelemaan sinua, joka lapsuudestani asti mulle kallein olit.

– Mull' riemun päivä koitti, mua impein rakasti, vaan tuskat ilon voitti, kun hän mun hylkäsi.

Syyskuu 27.

Aamupäivällä kävin Csepel szigetillä hakemassa Toivo Kuismaa, mutta hän ei enää asunut siellä, vaan asuu nyt Budassa: I Döbrentci utca 12. (III. 12a.) jossa kävin häntä tervehtimässä.

Illalla olin Bánin luona ja tahtoivat jäämään ilallisellekin. Oli hyvin hauskaa.

Sain kotoa Lyydiltä kirjeen.

Syyskuu 28.

Kävin Stroblin luona kuulustelemassa, milloinka sisälle voi kirjoittaa, mutta hän sanoi, että sisäänkirjoitus jo on ollut, joten siis en voi enää päästä sinne. Siis taas valehteli viimen kun sanoi pääsevän. On se kovin vaihtelevan luontoinen, joka ei pidä ollenkaan sanaansa. No, ei sillä nyt mitään väliä ole, vaikka en sinne päässytäkään, sillä en siitä koko ukosta paljon pidä. Koitan nyt vaan

päästä jonkun muun kuvanveistäjän luokse, jossa voin valmistaa tilaukseni ja työni. Iltapäivällä oli Kuisma täällä ja sitte olimme koko illan yhdessä.

Syyskuu 29.

Iltapäivällä olin Szinnyeyn luona tervehtimässä.

Syyskuu 30.

Iltapäivällä olin kolmessa paikassa. Ensin Bánin luona, sitte Vikárin luona ja myöhempään vielä Zemplényn luona. Vikár lupasi auttaa mua pääsemään Zalan atelieriin työhön ja kirjoitti sentähden ministerineuvos Lippichille että hän puhuisi Zalan kanssa.

Lokakuu 1.

Sain kortin U. S-taren toimitukselta, ettei heillä tarvita käännöksiä unkaril. kirjallisuudesta. Bánilaisten kanssa kävin Budassa kuvanveistäjien Füredin ja Markufin luona.

Lokakuu 2.

Olin päivällisellä Szinnyeyllä ja oli siellä myös nuori kielitiedemies, tohtori Gombóer, joka viime kuussa juuri tuli Suomesta ja puhuu myös suomea. Myös Kuisma oli siellä. Koko illan käventelin Kuisman kanssa ja puhelimme Suomen asioista.

Lokakuu 3.

Tänään tuli Károly Budapestiin. Käytiin sitte illalla yhdessä ministerineuvos Kassicsin luona, joka minulta on tilannut sen hautapatsaan. Tuntuu vähän epäilyttävältä jos siitä tuleekaan oikein hyvää tilausta.

Lokakuu 5.

Olin aamulla puhumassa ministerineuvos Lippichin kanssa, joka on taideasioiden päällikkö ministeristössä. Oli hyvin hauska mies ja lupasi mua auttaa Zalan atelieriin pääsemään. Illalla taas olin Budassa husaari kapteeni Bruntnerin luona, jonka tulin tuntemaan Nánassa, ja hän kehoitti käymään katsomaan erään ystävänsä kuvanveistäjä Bezerédyn luona.

Lokakuu 6.

Aloitin tänään savesta muovailemaan erästä kompositsivonia ilman mallia. Siihen tulee kolme henkilöä; kaksi miestä, jotka puolustavat vanhaa ukkoa tai isäänsä.

Lokakuu 7.

Illalla olin eräessä seurassa illallisella, kun Szinnyeyn pojat kutsuivat. Oli kyllä hauskaa, mutta tuli illallinen maksamaan 4 koronaa. En enää viitsi toisten mennä, sillä se tulisi kovin kalliiksi.

Lokakuu 8.

Tänä aamuissa Friss Ujság'issa oli meidän ilmoituksemme, että haemme mallia ja nyt niitä kävi tänään lähes viisikymmentä henkilöä tarjoutumassa. Sain myös yhden miesmallin, jolle päivässä maksan 3:60 koronaa.

Sain Rauhalta valokuvan, jossa hän on yhdessä Berndtin kanssa. Onnilta sain kirjeen.

Lokakuu 9.

Tein työtä koko päivän.

Lokakuu 10.

Olin tänään kuvanveistäjä Zalan atelierissa kysymässä, josko hänen luoksensa pääsisi työskentelemään. Hän ei vielä tiennyt sitä varmaan sanoa, mutta lupasi ajatella asiaa ja käski lauvantaina uudelleen mennä luokseen. Lippich ei ollut vielä puhellut hänen kanssaan. Komea oli hänellä atelieri ja kovin paljon veistoksia. Hauska olisi siellä työskennellä, kun vaan onnistuisi pääsemään sinne.

Illalla olin Bánin luona illallisella.

Koko päivän oli malli.

Lokakuu 11.

Tein taas koko päivän työtä mallin mukaan. Iltapäivällä kävi ministerineuvos Kassics täällä atelierissa.

Illalla kävin taiteilijain klubissa "Fészek'issä" tapaamassa kuvanveistäjä Bezerédyä, jonka kanssa puhelin jonkun aikaa. Hän lupasi myös auttaa Z a.

Lokakuu 12.

Sain Berndtiltä ja Rauhalta kirjeen. Koko päivän taas tein kuvaani.

Lokakuu 13.

Malli taas oli 7 tuntia. Tänään sain kuulla, että hautapatsasta ei voikkaan ennen tehdä kuin ensi tammikuussa, kun ei voi panna Gyangyvirágin tauluja ennen näytteille kuin silloin. Se nyt on vähän ikävää, ettei sitä työtä vielä saanutkaan. Suokoon vaan Jumala, että siksi muuta työtä saisin, jotta voisin elää siihen asti.

Lokakuu 14.

Koko päivän oli malli. Illalla olimme molemmat Vikárin luona ja hän kertoi, että Kecskemetin tilaukset eivät ole vielä varmoja.

Sain Danielssonilta kirjeen.

Lokakuu 15.

Olin kovassa työssä taas. Iltapäivällä olin Unkarin suurimman, vanhan taidemaalarin Lotszin hautasaattueessa, kun hänet haudattiin suurella komeudella. Koko Unkarin taidemaailman etevimmät olivat hautasaattueessa.

Illalla olimme illallisella ministerineuvos Péter Kassics'in luona, jossa oli hyvin hauskaa. Erinomaisen herttaisia olivat kaikki kohtaani, jotta oli oikein hyvä ollakseni. Nuoren Kassics'in rouva, etevä laulajatar lauloi kauniita lauluja. Viivytettiin siellä yli puoliyön.

Lokakuu 16.

Tänään oli ensikerran mallina vanha ukko, joka myös tulee veistokseeni. Bánkin kävi katsomassa veistostani ja piti siitä kovin paljon ja sanoi että sen kuva pitää panna johonkin kuvalehteen.

Lokakuu 17.

Ukko oli taas aamupäivän mallina. Rakkaalta äidiltäni sain tänään Lutheruksen vanhan katekismuksen muistoksi. Oi kuinka rakastat poikaasi, joka on kaukana. Suo Jumala, että hänen luonaan vielä kauvan saisin olla.

Lokakuu 18.

Taas aamupäivän oli malli. Illalla olimme molemmat Bánin luona illallisella.

Lokakuu 19.

Aamupäivällä oli malli. Toivo Kuisma oli luonamme illallisella ja laulettiin paljon suomalaisia lauluja.

Lokakuu 20.

Oli viimeis kerran mallina ukko, jolle kaikkiaan annoin 14 koronaa. Iltapäivällä oli valokuvaaja ottamassa valokuvan veistoksestani.

Lokakuu 21.

Voi kuinka olin aamulla ylösnoustessani ikävällä päällä, näin niin kaunista unta, etten olisi tahtonut siitä herätäkään. Näin unissani Taimin, ikävöidyn Taimin, jonka olen menettänyt. Unessani olin onnellinen hänen kanssaan, niinkuin ennen todellisuudessa. Voi kuitenkin Taimi, miksi minut unhoitit! Rakastinhan sua aina uskollisesti, olet lapsuuteni, nuoruuteni ihanne. Nyt on sydämmeni tyhjä, ei, ei tyhjä, sillä sinun kuvasi on siellä aina, vaan verta vuotava on sydämmeni, elämäni vaan tuntuu tyhjältä, kun ei ole enää kenenkään edestä ponnistaisi. En syytä sua, että minut jätit, olit kuitenkin rehellinen tyttö.

Lokakuu 22.

Kävin kuvanveistäjä Kallósin luona kysymässä työtä ja hän käski viikon päästä uudelleen menemään, sanoi että silloin mahdollisesti voi saada työtä.

Lokakuu 23.

Tänään maalasin Stroblin luona Istók'in atelierissa veistostani, joka nyt on kipsistä valmiina. Kirjoitin kirjettä Taimille, viimeisen kirjeen, sillä en voi enää jatkaa kirjevaihtoa kanssaan, kun hän jo on unohtanut minut. Pyysin hänen unhoittamaan kokonaan minut, ettei muistoni millään tavalla tuottaisi surua hänelle. Yksin jäin siis.

Myös Suomen taideyhdistyksen johtokunnalle kirjoitin hakemuksen Hovingin 600 mk. stipendiä varten. Auta minua Sinä Taivaan Herra, että voisin saada apurahan sieltä!

Lokakuu 24.

Sain suureksi riemuksi kotoa koko joukon pieniä valokuvia ja tukun ”Helsingin sanomat” nimisiä sanomalehtiä, joka näkyy olevan Päivälehdessä jälkeläinen.

Kävin taas ministerineuvos Lippichin luona puhumassa asioistani ja näytin hänelle valokuvia uudesta veistoksestani, joka häntä hyvin miellytti ja pyysikin saada pari valokuvaa. Sanoi puhuneensa Stroblin kanssa kouluun menemisestä ja sanoi Stroblin luvanneen ottaa vastaan minut, mutta ei mua miellyttä sinne meno. Hän kehoitti vaan jäämään tänne ja koittamaan täällä. Kehoitti myös menemään kuuluisien henkilöiden luokse pyytämään saada tehdä heidän muotokuviaan.

Lokakuu 25.

Lähetin tänään taidenäyttelyyn veistokseni ”puollustajat” ja Bánin rintakuvan, mutta ei ole varmaa, jos voin asettaa niitä näytteille, sillä nyt ei ole kansainvälinen näyttely, eikä siis ole vapaa ulkomaalaiselle. Olin puhumassa kuvanv. Zalan kanssa, joka kuuluu juryyn ja hän lupasi koittaa auttaa, vaikka se ehkä on vähän vaikeata.

Lähetin stipendin hakupaperit veistosvalokuvineen Suomen Taideyhdistykselle ja myös Taimille kirjeen, viimeisen kirjeen. –

Maksoin myös kipsinvalajalle veistoksen valamisen, 40 koronaa, kallis on, mutta minkäpä sille mahtaa, jotain täytyi tehdä, jotta näkevät mitä osaan. Lippichille lähetin kaksi veistosvalokuvaa.

Lokakuu 26.

Lähetin postikortin ”Helsingin Sanomien” toimistoon ja kysyin josko ottavat vastaan suomennoksia unkarin kielestä.

Kuvanveistäjä Vikströmille myös lähetin kirjeen ja pyysin hänen auttamaan mua saamaan Hovingin 600 mk. stipendiä. Myös pyysin hänen koittamaan saada arpajaisiin ostetuksi Firenzessä tekemäni ”Sokean”.

Tohtori Leichtmannin luona kävin tänään ja hän sanoi, että nyt piakkoin saan pari lapsen muotokuva tilausta.

Vikströmille lähetin myös kaksi valokuvaa veistoksestani.

Lokakuu 27.

Lähetin kotiin kirjeen Mamman osoitteella.

Lokakuu 28.

Lähetin Selimille kaksi veistosvalokuvaa, joista toisen käskin antaa Heikille.
Olin illalla Szinnyeyn luona.

Lokakuu 29.

Ohhoh! Tämä on jo kolmas päivä kun kävelemme ympäri kaupunkia hakemassa asuntoa, emmekä vielä tavanneet.
Ostin uudet kengät (11 kor), kun entiset kerran pahasti paloivat kuuman kaminan vieressä. Myös ostin 3 pr. sukkia. (2 kor).

Lokakuu 30.

Aamulla lähetin Rauhalle kirjeen.
Voi sitä kovaa kävelemistä kuin meillä tänään oli kun taaskin haimme asuntoa. Kävimme katuja ylös ja alas ja taloissa, missä oli ilmoitettu huoneita vuokrattavaksi kolmanteen ja neljanteen kerrokseen. Kyllä tuntui jo jaloissa se käyminen, ettei suinkaan enää tekisi mieleni. Vieläkään ei ole varmaa minne menemme asumaan.

Lokakuu 31.

Viime tingassa löysimme huoneen Dob utcalla 50 l. 53, ja maksaa se meille yhteisesti 34 koronaa.

Marraskuu 1.

Nyt on siis jo taas pyhäinmiesten päivä, kotona palvelusväki menee tänään vapaapäiviään viettämään ja on aikailla hommaa. Olisipa nyt hauskaa olla myös sielläkin.
Kävin illalla hautausmaalla, jossa katolilaisten tapaan joka haudalla paloi paljon kynttilöitä. Oli hyvin kaunis valaistus. Katolilaiset olivat suuren ristin äärellä rukoilemassa ikäänkuin epäjumalaa ja protestanttisia saarnaajia oli myös pari, joilla oli ympärillään paljon kuulijoita.
Maksoin Károlylle puolestani atelierin vuokraa 43:75 koronaa.
Ensi iltaa vietämme nyt uudessa asunnossamme, Jumala yksin tietää mitä tälläkin ajalla taas tapahtunee, kun tässä asun, hänen yksin turvaan.

Marraskuu 2.

Lähetin postikorttia Heikille, Ellille, Onnille, Auralle ja Berndtille, kun annoin uuden asunto-osoitteeni. Sain taas suuren tukun Helsingin Sanomia.

Marraskuu 3.

Olin taas Kallósin luona ja sain kuulla, että ottivat näyttelyyn veistokseni ”puollustajat” ja olin hyvin iloinen. Myös muutaman päivän perästä saan hänen luonaan, tohtori Leichtmannin luonakin kävin, mutta niistä lapsenmuotokuvista ei vielä voi tietää varmaan koska saa. Illalla olin Bánin luona illallisella ja oli siellä paljon väkeä.

Marraskuu 4.

Sain kuvanveistäjä Emil Wikströmmiltä kirjeen, jossa hän lupasi toimittaa, että ostavat ”Sokea” veistokseni arpajaisiin. Kirjoitin hänelle myös tänään takaisin. Suokoon Jumala, että vaan saisin työtä ja rahaa, jotta voisin tulla toimeen. Illalla olimme Zemplenyn luona.

Marraskuu 5.

Tänään ilmoitin itseni pois Danyánich kadulta ja annoin vahtimestarille 4 koronaa.

Marraskuu 6.

Kävin Károlyn kanssa Gellértin vuorella katsomassa entistä linnoitusta ja sitä kaunista näkyalaa, joka sieltä on, kun näkyy koko kaupunki ympäristöineen. Tapasimme Toivo Kuisman ja hän pistoovasi meille lähtijäiset, kun muutaman päivän päästä lähtee jälleen kotiin Suomeen. Voi kuinka onnellinen hän, kun taas saa nähdä suloisen Suomen! Kun tulisi pian se aika, jolloin minäkin lähden kotiinpäin. Toivo oli yötä luonamme.

Marraskuu 7.

Aamulla Toivon kanssa menin Vikárin luokse, joka vei meidät mukanaan parlamenttiin istuntoa katsomaan. Saimme oikein hyvän paikan sanomalehtimiesten penkeillä. Oli hyvin mieltäkiinnittävää kuunnella niitä kiivaita puheita, joita vasemmistolaiset pitivät nykyistä pääministeriä kreivi Tiszaa vastaan. Oli toisinaan niin hirveä melu, ettei kuullut mitään erityistä

ääntä, vaan ainoastan yhtä suurta rähinää. Tosiaankin huomasi olevansa Unkarin parlamentissa, joka on juuri kuulu siitä.

Marraskuu 8.

Yöllä uneksin Taimista, olin hänen kanssaan ja olin niin onnellinen. Kiersin käteni hänen vyötäisilleen ja hän katsoi niin luottavaisesti silmiini. Kuljimme pitkin jokirantaa ja pelloilla, kesä oli kauneimmillaan ja kukkia kaikkialla. Oi kuinka olin onnellinen omatessani rakkaimman Taimini. Mutta, aamulla heräsin, kaikki oli unta vaan. Heräsin jälleen todellisuuteen suruisaan todellisuuteen. Hän ei ole enää minun, unhoitti hän jo minut ja toinen on hänelle rakkaampi. Voi Yrjö, miksi uneksit ja toivot enää sellaista, tyydy kohtaloosi, vaikket koskaan voisikaan ensilempäsi unhoittaa.

Olin Toivon asioita toimittamassa, ostettiin pilette Pietariin, jonne matkustajajunan toisessa luokassa maksoi 62:50 kor. Hän siis lähtee huomenna jo kotiin täältä.

Marraskuu 9.

Aamulla lähti sitte jo Toivo Kuisma jälleen kotiin, suloiseen Suomeen. Olin saattamassa asemalla ja oi kuinka mielelläni minäkin olisin mennyt kotiin, mutta ei sovi vielä mennä.

Sain taas Selimiltä sanomalehtiä.

Oli koko päivän pääni kipeä ja vilutti, luultavasti olin kylmännyt itseni, kun oli kolkko sateinen ilma.

Marraskuu 10.

Aamulla olin jo terveempi, ja kun liikuin ulkona, niin vähitellen tulin vallon terveeksi.

Sain taidenäyttelystä virallisen ilmoituksen, ettei toista veistostani toht. Banin rintakuvaa otettu sisälle.

Marraskuu 11.

Sain kutsut näyttelyn vernissaukseen ja juhlallisiin avajaisiin.

Olin Bánien luonakin, joita kutsuin myös näyttelyn avajaisiin, jos vaan voi niin moni mennä yhdellä piletilläni.

Myös Vikárin luona kävin ja hän lupasi puhua sanomalehtiarvostelijoiden kanssa, että ottavat myös veistokseni arvosteltavakseen, myös Bán lupasi siinä asiassa hommata.

Marraskuu 12.

Oli taiteilijain vernissage ja reparerauspäivä ja olin minäkin veistostani korjailemassa. Muuten ei näytä tulevan mitään erinomaista näyttelyä.

Illalla piti menemään Bánien kanssa Urania teatteriin, mutta oli kaikki piletit loppuunmyytyt, joten emme päässeet. Olimme vaan pikkusen kahvilassa.

Marraskuu 13.

Illalla olin Károlyn ja erään Borszékyn nimisen nuoren maalarin kanssa kuuntelemassa yhtä englanninkielistä raamatunselitystä n.k. skotlantilaisten vapaakirkollisten rukoushuoneessa. Tulkki selitti unkariksi puheen.

Borszékyn lähtee nyt näinä kuukausina Lontooseen tai New Yorkiin taideopinnoille.

Marraskuu 14.

Illalla olin Bánin luona pikkusen.

Marraskuu 15.

Tänään oli sitte se taidenäyttelyn avajaisjuhla, jossa oli paljon väkeä. Myös tuli sinne kulttuuriministeri Berzeviczy, jolle esitettiin ne taiteilijat, joiden teokset ovat huomattavampia, myös minut esitti ministerineuvos Lippich ministerille. Se muuten on suuri kunnia näin avajaisissa. Veistokseni on hyvin miellyttänyt kaikkia, Lippichkin sanoi sitä erinomaiseksi ja moni muu. Kun vaan onnistuisi saada se myödyksi, niin ei sitte hätää olisi.

Illalla sain suureksi riemukseni kirjeen kotoa Selimiltä ja Lyydiltä ja myös kuvanveistäjä Wikströmiltä.

Marraskuu 16.

Olin Kallósin luona ja sanoi, etten vieläkään voi saada työtä häneltä, vaan vasta joskus myöhempään. Tuntuu siltä, etten häneltä saakaan työtä. Ehkä tulee vaan paraaksi mennä kotiin, kuten Selim kehoitti, jos ei rupea täällä onnistumaan.

Illalla olin pikkusen Bánin luona. Lähetin kirjeen Onnille ja postikortin Selimille.

Marraskuu 19.

Vein Vikárillemme pari valokuvaa veistoksestani kun hän lupasi panna sitte "Vasárnap Ujságiin" sen kuvan.

Marraskuu 20.

Olin Bánin luona päivällisellä ja sain häneltä "Magyar Állam" nimisen lehden, jossa oli hyvä kritiikki minun työstäni.

Marraskuu 21.

Olin illalla Lippichin luona ja hän kehoitti vaan jäämään Unkariin. Lupasi hankkia mulle pienen stipendinkin Unkarin valtiolta ja myöskin hankkia muotokuvatyötä. Olisikin erinomaisen hyvä jos niin menisi, ehkä on mahdollistakin sentään sillä hän on ministeristössä taideasioiden päällikkö ja voi siis saada paljon aikaan. Sanoi myös ehdottaneensa, että veistokseni ostettaisi valtion kokoelmiin, mutta eivät toiset juryn jäsenet tahtoneet, kun olen vielä nuori ja tuntematon. Tänään aloitin käymään iltamallia piirtämässä.

Lähetin Helsingin Sanomain toimistoon sisäankirjoitettuna kolme kertomuksen käännettä Unkarin kielestä.

Marraskuu 22.

Vein Mücsarnokista pois takaisin tohtori Bánin kuvan, joka ei joutunut näytteille. Illalla olin Szinnyeyn luona visiitillä ja sain kutsun sunnuntaina päivälliselle.

Marraskuu 24.

Sain kirjeen Heikiltä ja postikortin Hilmalta. Károly vei tänään "Uj Idök'in" toimistoon veistosvalokuvan, joka tulee siihen lehteen painettavaksi.

Marraskuu 25.

Haimme tänään uutta asuntoa ja löysimmekin hyvän huoneen Múzeum körutilla 21. II. 17, ja joka maksaa kahdelta yhteensä 44 koronaa. Lähetin kotiin Selimille postikortilla uuden osoitteeni.

Marraskuu 26.

Aamupäivällä oli kova mielenosoitus yliopistolla, valtiollisista syistä, ja poliisit hyökkäsivät sisään sapeleineen, jolloin alkoi kova kahakka ja monta haavoittui. Olin Kallósin luona ja hän lupasi että varmasti saan hänen luonaan työtä sitte kun hän jonkun ajan

perästä alkaa tekemään Vörösmartyn patsasta.

Olimme visiitillä Budassa Károlyn sukulaisten luona Keményn perheessä.

Marraskuu 27.

Aamulla lähetin kirjeen Ellille, postikortin Rauhalle ja Toivo Kuismalle.

Olin päivällisellä Szinnyeyn luona. Tänään oli tavattoman suuri mielenosoitus hallitusta vastaan.

Kymmentuhansin liehuvin lipuin kulki kansa pitkin pääkatuja. Oli hirmunen melu, yhtenään kuului huutoja: alas Tisza ja muuta sellaista, tosinaan voitti melun mahtava Kossuth laulu, jonka mahtavan synkkä sävel innostutti kaikkien mielet. Ei tullut sentään mitään veristä yhteentörmäystä polisin kanssa, vaikka pelättiin.

Marraskuu 28.

Sain postikortin professori Tikkaselta Helsingistä ja huomasin, että kirjeeni erehdyksestä oli hänelle, Taideyhdistyksen sihteerille mennyt, kun piti taiteilijaseuran sihteerille menemään. Hän sanoi sentään lähettäneensä sen aijottuun paikkaansa.

Marraskuu 29.

Olimme Ösz'in perheessä illalla tervehtimässä.

Marraskuu 30.

Sain kirjeen Rauhalta, ja Bánilta kortin, jossa hän käski huomiseksi luokseen illalla teelle.

Veimme tavaramme jo uuteen asuntoomme.

Joulukuu 1.

Nyt on sitte taas jo joulukuu, tuntuu niin hauskalta se nimi, sillä rakkaat lapsuuden ajat muistuvat mieleen, ne ajat, jolloin vielä olin kotona.

Olen nyt sitte jo uudessa asunnossa, joka tuntuu hyvin hauskalta, kuinka sitte mahtaa tuntua eteenpäin täällä.

Illtapäivällä olin Lippichin luona ja hän sanoi nyt toimittavansa mulle stipendin Unkarin valtiolta.

Lupasi kirjoittaa hakemuskonseptin, jonka mukaan minä sitte kirjoitan. Ensi keskiviikkona menen hänen luokseen ministeristöön ja sitte torstaina menen opetusministerin luokse viemään

hakemukseni.

Illalla olin Bánin luona teellä ja oli siellä muitakin vieraita.

Joulukuu 2.

Aamulla olin Museossa katselemissa muinaismuistoja, joita siellä on hyvin intressanttiakin.

Joulukuu 3.

Taas tänä aamuna olin Museossa, mutta nyt taulukalleriassa.

Illalla Zemplényin luona. Illalla ostin tänään ilmestyneen kuvalehden, Uj Idökin, jossa oli kuva minunkin veistoksestani ”puollustus”.

Joulukuu 4.

Olin Bánin luona päivällisellä.

Lähetin Bánin kirjoittaman kirjeen ja viimeisen numeron ”Uj Idökiä”, Helsingin Sanomien toimistoon.

Aamupäivällä olin myös ”Nemzeti Szalongin” taidenäyttelyn avajaisissa.

Joulukuu 5.

Sain kirjeen Aura siskoltani, ja myös kutsumuksen Mücsarnokin taidenäyttelyyn olemaan läsnä kun kuningas kävi päivällä siellä. En kuitenkaan voinut mennä frakin puutteessa, sillä sitä ilman ei olisi voinut mennä.

Illalla sain Lippichin luota valtionapurahan pyynnön konseptin, joka pitää puhtaaksi kirjoittaa. Hän on siihen kirjoittanut, että olen maanpakolainen tai isänmaaton y.m., jota en olisi tahtonut kirjoittaa kun ei se ole totta. Mutta en tavannut häntä itseä, jotta olisin voinut puhua siitä, enkä voi vastoin hänen mieltään toisin kirjoittaa. Luulen muuten, että jos jään tänne Unkariin vallaan, niin voisin hyvin menestyä, sillä Lippichissä on hyvä ja mahtava auttaja, joka voi paljon tehdä hyväkseni.

Joulukuu 6.

Olin illalla Szinnyeyn luona ja rouvan kanssa puhelimme paljon. Hän kehoitti kirjoittamaan stipendin hakupaperin vaan Lippichin kirjoittaman kaavan mukaan, vaikka siinä on puoleksi lupaus tänne jäämisen suhteen, mutta ei se sentään sitä velvoita.

Joulukuu 7.

Olin Lippichin luona ministeristössä ilmoittamassa itseni ministerin audienssille, muta huomenna ei olekaan audienssia kun on joku juhlapäivä.

Lippich kysyi miksen mennyt taidenäyttelyyn, silloin kun kuningas kävi siellä, hän olisi esittänyt kuninkaalle.

Sain postikortin kotoa ja kertoivat että taiteilijaseura on ostanut arpajaisiin veistokseni ”sokean”. Onpa se kovin hyvä asia.

Illalla olin ”Király” teatterissa katsomassa ”János vitéztä”.

Joulukuu 8.

Lähetin kirjeen Heikille, postikortin Hilmalle ja Onnille.

Illalla olin Mücsarnokin konsertissa, jossa oli paljon yleisöä. Siellä yksin kulkiessani taiteen keskellä ja ihanan musiikin soidessa, tuntui mieleni niin alakuloiselta, -muistui mieleeni kadotettu Taimini, -lapsuuteni, nuoruuteni ainoa lempi-- Mutta ei saa liijaksi surra, onhan mulla omaiseni, rakas äitini ja kaikki muut siskokset, jotka eivät kuitenkaan mua unhoita.

Joulukuu 9.

Taas lähetin viime numeron ”Uj Idök”iä Heikille ja Lyydille samoin.

Päivällä olin Kemény'n perheessä laittamassa Martta K-vyn korkokuvan, joka oli särkynyt.

Joulukuu 10.

Sain aamulla Heikiltä kirjeen, jossa hän lähetti Auran antaman 50 mk. saksan rahassa. Voi kun sinä Aura olet sentään hyvä, kun mulle rahaa lähetit, vaikken olisi sitä suinkaan ansainnut, kun niin monasti olen sua kohtaan ollut niin häijy.

Danielssonille lähetin postikortin Firenzeen.

Illalla olin Urania teatterissa katsomassa eläviä kuvia y. m. taikalyhtykuvia. Näytettiin ”parisilainen nainen”, jossa on toista sataa kuvaa. Oikein hämmästyin kun näin Edelfeltin maalaaman Aino Achtén kuvankin n.s. ”mustan messun” papittarien joukossa. On kovin harmillista, että ovat

voineet niin erehtyä.

Tapasin päivällä prof. Szinnyein, joka käski huomenna päivälliselle.

Joulukuu 11.

Olin päivällisellä Szinnyein luona ja sain häneltä tiedon, että magnaattien kasvatustaitoksen kuvernööri aikoo tilata multa jotakin ja on kutsunut mua luokseen. Hän oli nim. nähnyt veistokseni taidenäyttelyssä ja pitänyt siitä.

Tänäpäiväisessä, "Vasárnap Ujsagissa" on veistokseni "puollustajat" kuva ja myös hyvä arvostelu.

Joulukuu 12.

Sain tänään jo teoksen: "Karjalaisia rakennuksia" (Blomstedt.) ja olin siitä hyvin iloinen. Myös sain Amerikasta kirjeitä: puuveistäjäältä livari Laitiselta ja Kust. Ahlstedtiltä, joille Rauhan kautta lähetin "Amerikan Kaikuun" "halutaan tietoa" ilmoituksen.

Olin iltapäivällä magnaasien kasvatustaitoksen kuvernöörin Demeczkyin luona, joka oli hyvin herttainen. Hän tilasi multa yhden marmorireliefin, joka tehdään erään laitoksen entisen oppilaan kreivi Albert Wass'in muistoksi, joka kaatui buurisodassa. Tulin myös tuntemaan erään nuoren kreivi Betlenin ja pari muuta nuorta kreiviä.

Olen kovin iloinen, että sain tämän tilauksen, sillä voi olla mahdollista, että sitte saan useampiakin tilauksia. - Olin illalla kylpemässä.

Yöllä uneksin kovin paljon Taimista. En muista tarkoin muuta kuin että hän niin uskollisesti katsoi silmiini, tummissa silmissään välkkyi syvä rakkaus. Tunsin itseni niin onnelliseksi unessani, mutta herätessäni oli kaikki todellista, Taimini menetetty ja sydämeni tyhjä.

Joulukuu 13.

Olen ollut tänään vähän surullisella päällä, en tiedä mistä, luultavasti sentään viimeyön kauniiden unien tähden.

Tänään alkoi taas täällä parlamentti ja oli hirmuinen tappelu ja melske siellä, aivan ennen kuulumaton.

Joulukuu 14.

Tein muutaman skitsin kreivi Wassin kuvaa varten.

Joulukuu 15.

Lähetin ”Karjalan rakenn.” kuvateoksen Lippichille, joka kuuluu nyt olevan sairaana. Iltapäivällä olin opetusministeri Berzeviczyn audienssilla jättämässä apurahan hakupaperini, mutta nyt ottikin valtiosihteeri vastaan, kun ministeri oli estetty tulemasta. Suokoon nyt vaan Jumala, että onnistuisin saamaan apurahan.

Joulukuu 17.

Olin ministerineuvos Kassics’in luona puhumassa helmikuussa tehtävästä hautapatsaasta. Illallisella sitte olimme Keményn perheessä.

Joulukuu 18.

Missä lienen tänä päivänä? Ja kuin ovat asiani? (31/VIII)

Näyn kirjoittaneen tähän kesällä kysymyksen, missä tänäpäivänä olen. Niin, täällä vaan olen Budapestissä, enkä siis Amerikassa, tai jossain muualla, kuten kesällä ajattelin. Jumalan avulla olen kuitenkin päässyt tähän asti eteenpäin.

Danielssonilta sain Firenzestä kirjeen.

Päivällisellä olin taas Bánin herttaisessa kodissa ja sain kutsun Joulupäivänä päivälliselle.

Joulukuu 19.

Lähetin joulupostikorttia Mammalle, Heikille, Selimille ja Hanna Vikille.

Sain Selimiltä ”Nuoren Suomen”, josta olin hyvin iloinen. Myös Rauhalta sain postikortin ja Frans Säilältä kirjeen Amerikasta, vaikka en tiennyt odottaakaan.

Sefani Ruikalta sain myös postikortin.

Olin taas kuvernööri Demeckyn luona ja teimme kaupan kreivi Wassin marmori relieivistä. Saan siitä kaikkiaan 600 koronaa.

Joulukuu 20.

Lähetin kirjeen Auralle kotiosoitteella ja postikortin Someron osoit. Sef. Ruikalle myös lähetin postikortin.

Joulukuu 21.

Aloitin tekemään pientä itsemuotokuvarelieviä.

Sain myös kirjeen ”Helsingin Sanomain” toimitukselta ja lähettivät käänöksistäni maksun 30 mk.

(10 p. joka cm.) Myös pyysivät kirjoittamaan jotain muitakin kirjoituksia eri aineista ja lupaavat maksaa 20 mk. kpl. olkoon sitte lyhyempi tai pitempi. Tästä olen hyvin iloinen, sillä voinhan siten edes pikkusen ansaita.

Lähetin Rauhalle sen "Uj Idök" in numeron, jossa on veistokseni kuva.

Joulukuu 22.

Sain prof. Szinnyeiltä kirjeen, jossa hän pyytää perheeseensä jouluaattoilta viettämään. Onpa se oleva hauskaa, siellähän on kuin kotimaassa, kun saa suomeakin puhua.

Joulukuu 23.

Károly läksi aamulla varhain kotiinsa Ujbányaan Joulua viettämään. Oi, olisipa mullakin se onni, että saisin omaisieni kanssa yhdessä viettää Jouluiltaa kauniin joulukuusen ääressä.

Joulukorttia lähetin Károlyn kanssa yhteisesti kymmenen kappaletta tšekäläisille tutuille.

Valoin tänään kipsistä muutamia kappalia omia muotokuviani.

Toivo Kuismalta sain postikortin.

Tapasin herra Lippichin kadulla ja hän sanoi varmasti saavani muutaman päivän perästä valtion apurahaa 500 koronaa. Voi kuitenkin kun se on hyvä mies se Lippich, mutta suurin kiitos kuuluu kuitenkin Jumalalle.

Joulukuu 24.

Maalasin kolme muotokuva reliefiäni pronssinvärisiksi ja lähetin illalla yhden Vikárilille, toisen Bánille ja kolmannen vein Szinnyeille, jonka perheessä myös olin jouluaattoilta viettämässä. Oli muuten koko hauskaa siellä ja sain kauniin kirjankin joululahjaksi; unkaril. taidemaalarin Mednyánszkyn elämäkerran.

Olisipa sentään saanut olla kotona joulua viettämässä omaisteni kanssa, silloin olisin tuntenut että on Joulua, nyt, vieraalla maalla, ilman lunta, ilman talvea ei Joulua Joululle tunnu.

Odotanpahan vaan, ehkä vielä saan kotonakin Joulua viettää ja sitte vasta olen iloinen. Yksi asia vaan on silloin oleva toisin, silloin en nim. voi riemuita siitä, että joulupyhänä saan nähdä rakkaan Taimini, sillä hän ei enää ajattele minua, vaan unhoitti... Kotolaisilta sain yhteisen postikortin.

Joulukuu 25.

Se iloinen joulupäivä on siis tänään. Kotona on se tavallisesti ollut kovin hauska kun koko päivän on saanut pakista veljien ja siskojen kanssa rakkaan äidin luona. Nyt sitä vastoin olen koko päivän aivan yksikseni ja tuntui hyvin pitkältä, hauska Joulusta ei ollut hajuakaan. Sellainen se on kodittoman

Joulu.

Sain postikortin Hanna Vikiltä ja lähetin Helsingin Sanomain toimistoon myös postikortilla ilmoituksen rahojen saapumisesta.

Joulukuu 26.

Päivällisellä oli Bánin luona ja sain kravatin joululahjaksi.
Illallisella olin minist.neuvos Kassicsin luona ja oli siellä hyvin hauskaa.
Sain kirjeen Kusti Ahlstedtilta Bostonista.

Joulukuu 27.

Kári tuli takaisin Ujbányasta.
Kovasti suomentelen nykyään sanomalehtiin, jotta voisin jotain ansaita.
Lippichiltä sain hyvin kohtelijaan kirjeen, jossa hän pyysi nyt piakkoin tulemaan luokseen iltaa viettämään perheensä keskuudessa.

Joulukuu 28.

Lähetin postikortin Taiteilijaseuran sihteerille, koska en ole vielä saanut hintaa veistoksestani, jonka ostivat arpajaisiin.

Joulukuu 29.

Turun Sanomiin (Heikille) lähetin sisäkirjoitetussa kirjeessä kolme kirjoitusta; kaksi kertomuksen käännöstä ja kirjeen Budapestistä.
Danielssonilta sain Firenzestä postikortin.

Joulukuu 30.

Lähetin kirjeen Danielssonille ja postikortin Enqvistille Firenzeen sekä uuden vuoden toivotuskorttia Ujbányaan ja Nánan jegyzölle herra Klindalle.
Sain prof. Szinnyeiltä taas kutsun huomiseksi illalliselle, mutta olin pakotettu kieltäytymään, kun jo ennen lupasin mennä Bánin luokse. Kirjoitinkin sen tähden kirjeen sinne.

Joulukuu 31.

Vuoden viimeinen päivä siis nyt. Uusi vuosi kohta alkaa. Paljon asioita on tapahtunut tämänkin vuoden aikana ja Herra tietää mitä huomenna alkava vuosi tuo mukanaan. Tähän aikaan viime vuonna kuinka onnellinen olinkaan. Tiesin Taimin mua rakastavan ja iloitsin onnestani. Monen monen surullisen vuoden jälkeen oli koittanut onnen aurinko ja luulin sen olevan pysyväisen. Mutta usko petti, naisen rakkaus ei olekaan kestävä, vaan taipuu kuin olki joka tuulen mukaan. Niin, onneani, joka silloin täytti sydämeni, ei voi sanoin kuvata. Kohtaloni vei minut sitten vieraalle maalle, mutta luottamuksella menin, rakastihan impeni mua ja luulin hänen rakkautensa kestävän siihen asti kunnes kerran kotiin palajan.

Olin jo kauvan vieraalla maalla, monia kuukausia ja kirjoitin hänelle kirjeitä luottamuksella, vaikka häneltä vaan harvoin sain vastauksia. En tiennyt poikaparka, että hän jo tuskin paria kuukautta lähtöni jälkeen oli antanut sydämmensä toiselle ja unhoittanut minut, joka yhä häneen luotin. Sillä ajalla kun minä yksinäni olin vieraillla mailla ja kaiholla, mutta luottamuksella muistelin häntä, ensimmäistä ja ainoaa rakastettuani, hän samaan aikaan toisen rinnalla oli onnellinen. En sentään syytä häntä, sillä myöhempään hän kaiken tunnusti minulle ja oli siis rehellinen. Surkuttelen vaan hänen vaihtelevaa luonnettaan. Ehkä aikain kuluessa voin hänet unhoittaa ja saada rauhan sydämmelleni.

Illalla olin Uutta vuotta vastaan ottamassa Bánin hauskassa kodissa.